

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΗΘΙΚΗΣ ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ: ΜΙΑ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Φοιτήτρια: ΣΟΦΙΑ ΠΑΚΙΡΟΓΛΟΥ

Επιβλέπων καθηγητής: ΗΛΙΑΣ ΣΑΝΤΟΥΡΙΔΗΣ

ΒΟΛΟΣ 2022

Υπεύθυνη δήλωση

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του Διατμηματικού Προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών στην «Λογιστική και Ελεγκτική» Τμήματα Οικονομικών Επιστημών-Χρηματοοικονομικής και Λογιστικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος 2022

Πακίρογλου Σοφία

Πίνακας περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.1 Ανασκόπηση στα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα	7
1.2 Σκοπός της διπλωματικής εργασίας	8
1.3 Διάρθρωση της διπλωματικής εργασίας	9
2. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	11
2.1 Εισαγωγή	11
2.2 Πληροφοριακό σύστημα	11
2.3 Τι είναι τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα	12
2.4 Η αναγκαιότητα των ΛΠΣ	13
2.5 Δομή του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος	14
2.6 Γενικό μοντέλο ΛΠΣ	15
2.6.1 Τελικοί χρήστες	15
2.6.2 Δεδομένο και πληροφορία	16
2.6.3 Πηγές των δεδομένων	16
2.6.4 Συλλογή των δεδομένων	17
2.6.5 Επεξεργασία των δεδομένων	18
2.6.6 Διαχείριση βάσης δεδομένων	18
2.7 Η εξέλιξη των ΛΠΣ	19
2.7.1 Μοντέλο χειροκίνητων διαδικασιών	19
2.7.2 Το μοντέλου επίπεδου αρχείου	20
2.7.3 Το μοντέλο βάσης δεδομένων	21
2.7.4 Το μοντέλο Resources, Events, Agents (REA)	22
2.7.5 Το μοντέλο Enterprise Resource Planning (ERP)	23
3. ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	25
3.1 Έννοιες	25
3.2 Αρχές Κώδικα Δεοντολογίας	26
3.3 Σύνοψη των απειλών προς την επαγγελματική ηθική	29
3.4 Ενέργειες αντιμετώπισης	30
3.5 Ερευνητικές υποθέσεις	32
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	34

4.1 Σκοπός.....	34
4.2 Είδος έρευνας.....	34
4.3 Συλλογή Δεδομένων	34
4.4 Συμμετέχοντες / Δείγμα	36
4.5 Αξιοπιστία / Εγκυρότητα.....	37
5. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	39
5.1 Μέσοι Όροι και Τυπικές Αποκλίσεις.....	39
5.2 Ανήθικες Συμπεριφορές.....	39
5.3 Συσχέτιση των Επιμέρους Ενοτήτων	40
5.4 Έλεγχος Διαφοροποίησης των Απόψεων Ανάλογα με το Φύλο των Συμμετεχόντων ...	41
6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	44
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ....	48
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	67

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας και η συνεχής ανάπτυξη των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων τα οποία είναι διαθέσιμα στον κλάδο της λογιστικής, έχουν επιφέρει θεμελιώδεις αλλαγές στις σύγχρονες επιχειρήσεις σε τέτοιο βαθμό, που πλέον αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της επιτυχίας τους, δημιουργώντας ωστόσο νέα ηθικά διλήμματα για τους χρήστες τους. Αυτό μπορεί να γίνει αντιληπτό και από την πληθώρα σκανδάλων που έρχονται στο φως κατά καιρούς. Σκοπός λοιπόν, της διπλωματικής αυτής εργασίας είναι να διερευνήσει σε βάθος τα ηθικά ζητήματα που προκύπτουν από την χρήση των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων στο επάγγελμα του λογιστή. Πρωτίστως όμως είναι απαραίτητο να γίνει μια εκτενή αναφορά στα Λογιστικά Πληροφορικά Συστήματα ώστε να υπάρχει μια ολοκληρωμένη εικόνα. Επίσης, πρέπει να αναπτυχθούν ταυτόχρονα και οι κανόνες ηθικής που διέπουν το επάγγελμα του λογιστή μαζί με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει.

Η έρευνα αυτή αποσκοπεί στην εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων αναφορικά με τη σχέση που διέπει την αξία του λογιστικού επαγγέλματος, την ηθική συμπεριφορά στο λογιστικό επάγγελμα και την αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Επίσης μελετά εάν και με βάση το φύλο υπάρχει διαφοροποίηση στις παραπάνω σχέσεις.

Για την εκπλήρωση των στόχων αυτής της διπλωματικής, πραγματοποιήθηκε μία πρωτογενής ποσοτική έρευνα με τη δημιουργία ενός δομημένου ερωτηματολογίου κλειστού τύπου. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα απέδειξαν την ύπαρξη ισχυρής σύνδεσης ανάμεσα στην αξία του λογιστικού επαγγέλματος και την αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων ενώ ως προς το φύλο δεν διαφαίνεται να υπάρχει διαφοροποίηση.

Λέξεις-Κλειδιά: λογιστικό επάγγελμα, ηθική συμπεριφορά, λογιστικά πληροφοριακά συστήματα

ABSTRACT

The rapid growth of technology and the continuing development of the Accounting Information Systems that are available in the accounting field have brought fundamental changes in modern businesses to such an extent that nowadays it is an integral part of their success, creating however, new ethics dilemma for their users.

That can be acknowledged through the numerous scandals that become occasionally known. Thus, the purpose of this thesis is to deeply investigate the ethic dilemmas that occur from the use of Accounting Information Systems (AIS) in accountancy. Above all, it is necessary that we make an extensive reference to Accounting Information Systems in order that we can be able to have a greater view of the topic. Furthermore, ethical rules that conclude the accounting filed must be analyzed in accordance with the jobs' difficulties.

The purpose of this thesis is to extract reliable conclusions regarding the relationship of the value of accounting profession, ethical behaviour in accounting profession and the value of Accounting Information Systems as well as if based on the gender there is a difference in the above relationship.

In order to achieve the purpose of this thesis, a structured questionnaire has been created. The results that occurred from the research proved that there is a strong correlation between the value of accounting profession and the value of accounting information systems, but regarding the gender no differentiation seems to exist.

Keywords: Ethics, Accounting Information Systems, Accountants, AIS

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Ανασκόπηση στα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνολογίας των Πληροφοριών (ΤΠ) έχει επηρεάσει όλο το φάσμα των επιχειρηματικών εφαρμογών και των πληροφοριακών συστημάτων που απευθύνονται στις επιχειρήσεις. Ταυτοχρόνως, το επιχειρηματικό περιβάλλον γίνεται ολοένα και πιο πολύπλοκο, με τις λειτουργικές μονάδες που το αποτελούν να χρειάζονται όλο και μεγαλύτερο φάσμα λειτουργικότητας και μεγαλύτερη ολοκλήρωση με σκοπό τη γρηγορότερη λήψη αποφάσεων, την καλύτερη διαχείριση επιχειρηματικών πόρων, πελατών, προμηθευτών, εφοδιαστικών αλυσίδων κ.λπ. Στο πλαίσιο αυτό, η αποτελεσματική διοίκηση των οργανισμών απαιτεί ως επακόλουθο πιο αποδοτικά πληροφοριακά συστήματα, ικανά να συμβάλουν αποφασιστικά στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τα οποία μπορούν να υποστηρίξουν σύγχρονες μεθόδους διοίκησης και μοντέρνες επιχειρηματικές στρατηγικές (Φιτσιλής, 2015).

Η έρευνα σε σχέση με τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα (Accounting Information Systems-AIS) συνήθως αναλύει τη σχέση ανάμεσα στη χρηματοοικονομική - διοικητική λογιστική και την ΤΠ, προκειμένου να τονισθούν οι επιπτώσεις της τεχνολογίας στις διοικητικές και λογιστικές διαδικασίες, στα λογιστικά μοντέλα, στις λογιστικές γνώσεις και δεξιότητες και στα μέτρα επίδοσης. Τα αποτελέσματα από την έρευνα μέχρι αυτό το σημείο έχουν δείξει ότι η ΤΠ έχει ποικίλες συνέπειες στη λογιστική καθώς αποτελεί ένα εξαιρετικό εργαλείο για τη διαχείριση των λογιστικών διαδικασιών, την αυτοματοποίηση ορισμένων μηχανισμών ελέγχου καθώς και την παραγωγή με αποτελεσματικό τρόπο λογιστικών πληροφοριών και πληροφοριών επιδόσεων για σκοπούς ελέγχου (Mancini, 2013). Τα ΛΠΣ αποτελούν το εργαλείο για την παραγωγή ορθής, έγκαιρης και αξιόπιστης πληροφόρησης, η οποία είναι απαραίτητη για να βελτιωθούν οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Όσο πιο τυποποιημένη είναι μια διαδικασία, τότε χαρακτηρίζεται από σαφή ορισμό των δεδομένων και των πληροφοριών που απαιτούνται και βασίζεται σε ένα πολύ διαδεδομένο μοντέλο απόφασης, τόσο περισσότερο μπορεί να αυτοματοποιηθεί η

διαδικασία και ταυτόχρονα το ΛΠΣ μπορεί να παρέχει πιο αποτελεσματική και αποδοτική υποστήριξη.

Τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερο ερευνητικό ενδιαφέρον παρουσιάζει μια νέα τάση στο χώρο των πληροφοριακών συστημάτων, που χαρακτηρίζεται από το συνδυασμό τεχνολογιών, εργαλείων και τεχνικών, και τη χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης προσαρμοσμένων στην επεξεργασία μαζικών δεδομένων και η οποία στοχεύει στην υποστήριξη του στρατηγικού μανάτζμεντ οργανισμών και επιχειρήσεων.

Ο άνθρωπος αποτελεί βασικό στοιχείο των ΛΠΣ και άρα κάθε πτυχή τους έχει ηθικές προεκτάσεις, επομένως τα ΛΠΣ είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την ηθική. Η σύνδεση αυτή ενισχύεται συνεχώς με βάση όλα όσα αναφέρθηκαν για τα ΛΠΣ και έτσι εγείρουν και νέους ηθικούς προβληματισμούς, επειδή δημιουργούν ευκαιρίες για: πρώτον έντονη κοινωνική αλλαγή που απειλεί την υπάρχουσα κατανομή ισχύος, χρημάτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και δεύτερον νέες κατηγορίες εγκλημάτων. Όπως σε πολλές περιπτώσεις, τα πληροφοριακά συστήματα χρησιμοποιήθηκαν για να κρύψουν αποφάσεις από τον δημόσιο έλεγχο, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την απάτη ENRON. Ο κώδικας δεοντολογίας και ηθικής του λογιστικού επαγγέλματος αποτελεί βάση για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων. Παρόλο αυτά είναι απαραίτητο να θεσπιστούν νέα πλαίσια, όπως ο Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΚΠΠΔ), ώστε να αντιμετωπιστούν άμεσα οι νέες προκλήσεις που δημιουργούνται από την χρήση των ΛΠΣ. (Guragai et al., 2017)

1.2 Σκοπός της διπλωματικής εργασίας

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να αποτυπώσει μια σαφής εικόνα των Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων, εν συντομία ΛΠΣ, και του τρόπου λειτουργίας τους και να αναλυθεί η ηθική διάσταση και οι προβληματισμοί που δημιουργούνται από την χρήση των στοιχείων, ευαίσθητων και μη, που επέρχονται στην κατοχή των χειριστών των ΛΠΣ.

Βασικός στόχος της ερευνητικής μελέτης είναι να εξεταστούν τα σημαντικά στοιχεία της χρήσης των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και να συσχετιστούν με τις ηθικές αξίες των λογιστών.

Τα ερευνητικά ερωτήματα λοιπόν καταγράφονται ως:

1. Πόσο σημαντική είναι η αξία του λογιστικού επαγγέλματος, η ηθική συμπεριφορά στο λογιστικό επάγγελμα και η αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων;
2. Υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της αξίας του λογιστικού επαγγέλματος, της ηθικής συμπεριφοράς στο λογιστικό επάγγελμα και της αξίας των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων;
3. Υπάρχει διαφοροποίηση των δηλώσεων των συμμετεχόντων ως προς την αξία του λογιστικού επαγγέλματος, την ηθική συμπεριφορά στο λογιστικό επάγγελμα και την αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, ανάλογα με το φύλο τους;

1.3 Διάρθρωση της διπλωματικής εργασίας

Το ΛΠΣ θεωρείται εξ' ορισμού ως το μέσο για τη λογιστική αυτοματοποίηση και ως εκ τούτου στην αρχή της διπλωματικής εργασίας, στο δεύτερο κεφάλαιο, παρουσιάζεται το ΛΠΣ ως ένα σύνθετο σύστημα που αποτελείται από ένα σύνολο αυστηρά αλληλένδετων στοιχείων (όπως δεδομένα, πληροφορίες, ανθρώπινοι πόροι, εργαλεία πληροφορικής, λογιστικά μοντέλα και διαδικασίες), το οποίο κυρίως συμμετέχει στη συλλογή, ταξινόμηση, επεξεργασία, καταγραφή και αποθήκευση λογιστικών δεδομένων. Στο τρίτο κεφάλαιο παρατίθενται οι κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της λογιστικής επιτηρητής εφαρμογής των συγκεκριμένων αρχών είναι το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (Κάντζος, 2011). Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι παραπάνω κανόνες αμφισβητούνται ή παραβιάζονται λόγω των κινδύνων που ελλοχεύουν και της αδυναμίας προς το παρόν, εναρμόνισης με τις συνθήκες που επικρατούν από την ευρεία χρήση ΛΠΣ. Στο επόμενο κεφάλαιο ολοκληρώνεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση και σειρά έχει η πρωτογενής έρευνα η οποία διεξάγεται μέσω ειδικά διαμορφωμένου ερωτηματολογίου, στο πλαίσιο της εν λόγω διπλωματικής εργασίας, προκειμένου να συλλεχθούν επιπρόσθετα στοιχεία για να καταστούμε εν συνεχεία σε θέση να εξάγουμε ασφαλή και έγκυρα συμπεράσματα.

Σκοπός της ερευνητικής μελέτης είναι να εξεταστούν τα σημαντικά στοιχεία της χρήσης των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων και της αξίας που έχουν, καθώς και να συσχετιστούν με τις ηθικές αξίες των λογιστών.

Κατόπιν της ολοκλήρωσης τόσο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης όσο και του ερευνητικού σκέλους της παρούσας διπλωματικής εργασίας, μελετώνται και αξιολογούνται προσεκτικά τα συλλεγόμενα πληροφοριακά δεδομένα, προκειμένου να παρατεθούν τα εξαγόμενα εξ αυτών συμπεράσματα και να συγκριθούν με τις μελέτες που αποτέλεσαν πηγή για την παρούσα εργασία, καθώς επίσης και επιπρόσθετα ζητήματα, τα οποία κατά τη γνώμη μας θεωρούνται άξια περαιτέρω διερεύνησης.

2. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

2.1 Εισαγωγή

Η πληροφορική πλέον αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι στην προσπάθεια ενός οργανισμού να εδραιωθεί και να επιβιώσει στην αγορά. Για αυτό το σκοπό δημιουργήθηκαν τα Λογιστικά Πληροφοριακά Προγράμματα (Accounting Intelligent System) τα οποία χρησιμοποιούνται για να υποστηρίξουν τις καθημερινές εργασίες των λογιστών ανεξάρτητα με το μέγεθος και την μορφή της επιχείρησης. Πιο αναλυτικά πρόκειται για μια μορφή πληροφοριακών προγραμμάτων που ασχολείται με τα λογιστικά και οικονομικά στοιχεία μιας εταιρείας και εν ολίγοις είναι η μεταφορά του λογιστικού συστήματος από το χειρόγραφο στο ψηφιακό περιβάλλον. Ως κύριο στόχο έχουν την απλοποίηση των διαδικασιών και την επιτάχυνση τους καθώς και την εξακρίβωση των αποτελεσμάτων, την αποθήκευση των συναλλαγών και την ευκολία εύρεσής τους. Μια επιπλέον υπηρεσία των ΑΠΣ είναι η διάθεση των πληροφοριών στα ενδιαφερόμενα μέρη εντός και εκτός της επιχείρησης γεγονός που διευκολύνει την πληροφόρηση, τη λήψη αποφάσεων και κυριότερα τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των οργανισμών. Όλα τα παραπάνω μας οδηγούν στο συμπέρασμα πως τα ΑΠΣ είναι αναγκαία για την επιβίωση ενός οργανισμού και την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του. (Δημητριάδης, 2009).

2.2 Πληροφοριακό σύστημα

Πληροφοριακό σύστημα νοείται ένα σύστημα συλλογής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διανομής πληροφοριών που βοηθάνε στη λήψη αποφάσεων και τον έλεγχο ενός οργανισμού. Επίσης έχουν την δυνατότητα να υποστηρίξουν τα στελέχη και το προσωπικό στην λύση προβλημάτων, στη δημιουργία νέων προϊόντων και στη λύση περίπλοκων θεμάτων. Οι βασικοί άξονες με τους οποίους ένα πληροφοριακό σύστημα δημιουργεί τις απαιτούμενες πληροφορίες που χρειάζεται ένας οργανισμός για τη λήψη αποφάσεων, για τον έλεγχο των λειτουργιών, για τη λύση προβλημάτων και την

παραγωγή νέων προϊόντων ή υπηρεσιών είναι: Είσοδος, Επεξεργασία, Έξοδος και ως δευτερεύον η ανατροφοδότηση. (Salehi, et al. 2010)

2.3 Τι είναι τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα είναι το αποτέλεσμα της σύμπραξης δύο κλάδων, της λογιστικής και των πληροφοριακών συστημάτων. Η λογιστική είναι η επιστήμη που έχει σκοπό την παροχή ποσοτικών πληροφοριών στους χρήστες. Από την άλλη μεριά ένα Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα είναι ένα σύστημα πληροφοριών που έχει σχεδιαστεί για να καταστήσει δυνατή την εκπλήρωση των λογιστικών διαδικασιών. (Romney et al., 1997) (διάγραμμα 2.1.)

Διάγραμμα 2.1: Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ως τομή δύο κλάδων (1) της λογιστικής και (2) των πληροφοριακών συστημάτων.

Ένα ΛΠΣ είναι στην ουσία ένα Πληροφοριακό Σύστημα που υποστηρίζει τις λογιστικές διαδικασίες ενός επιχειρηματικού οργανισμού.

Έχει παρατηρηθεί ότι παρόλο που οι διάφοροι ορισμοί οι οποίοι έχουν δοθεί για το ΛΠΣ μπορεί να διαφέρουν σε κάποιες δευτερευούσης σημασίας πτυχές, ταυτόχρονα περιβάλλονται από μια κοινή βασική έννοια όπως είναι αναμενόμενο. Το ΛΠΣ αποτελεί μια συνεκτική οργανωτική δομή, δηλαδή ένα σύνολο άμεσα και έμμεσα αλληλένδετων διαδικασιών και μεθόδων, αντικειμένων και στοιχείων, γεγονότων και δραστηριοτήτων, που έχει δημιουργηθεί για να εξυπηρετεί δύο αλληλοσχετιζόμενους σκοπούς (Boczko, 2007):

- Την παροχή πληροφοριών ή λειτουργιών που διευκολύνουν τους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων
- Την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων, διευκόλυνση του ελέγχου και παροχή λειτουργιών, οι οποίες επηρεάζουν ή μεσολαβούν στη λήψη μιας απόφασης, ειδικά όταν υπάρχει σύγκρουση ανάμεσα στα συναλλασσόμενα μέρη και απαιτείται διαμεσολάβηση.

2.4 Η αναγκαιότητα των ΛΠΣ

Σε καθημερινή βάση εκτελείται ένας μεγάλος αριθμός συναλλαγών (transactions), που επηρεάζουν ή ενδιαφέρουν έναν οργανισμό. Αυτές μπορούν να διακριθούν σε χρηματοοικονομικές και μη-χρηματοοικονομικές. Χρηματοοικονομικές συναλλαγές θεωρούνται τα οικονομικά γεγονότα, που επηρεάζουν τα περιουσιακά στοιχεία και τα ίδια κεφάλαια ενός οργανισμού, επιδρούν στους λογιστικούς του λογαριασμούς και μετρούνται σε νομισματικές μονάδες. Υπάρχουν όμως και οι μη-χρηματοοικονομικές συναλλαγές, δηλαδή πράξεις που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως χρηματοοικονομικές συναλλαγές επειδή δεν πληρούν τα κριτήρια του προηγούμενου ορισμού. Μπορεί τα ΛΠΣ να επεξεργάζονται τις πληροφορίες της πρώτης κατηγορίας διότι μπορούν να μετρηθούν με οικονομικούς όρους, αποτελούν όμως και οι δύο μορφές απαραίτητα στοιχεία για την εξαγωγή τεκμηριωμένων πληροφοριών. Παράδειγμα μη χρηματοοικονομικής συναλλαγής αποτελεί η προσθήκη ενός νέου πελάτη υποπροϊόντων στον κατάλογο των πελατών. Πρόκειται για ένα γεγονός, που θα το επεξεργαστεί το πληροφοριακό σύστημα της επιχείρησης, αλλά δεν αποτελεί

χρηματοοικονομική συναλλαγή και δεν υπάρχει υποχρέωση για την επεξεργασία του (Boczko, 2007).

Ειδικότερα οι χρηματοοικονομικές και μη-χρηματοοικονομικές συναλλαγές είναι στενά συνδεδεμένες και συχνά τις επεξεργάζεται το ίδιο σύστημα, καθώς οι μη-χρηματοοικονομικές συναλλαγές επηρεάζουν άμεσα την επεξεργασία των χρηματοοικονομικών συναλλαγών. Οι αλλαγές ονομάτων και διευθύνσεων πελατών προκειμένου να είναι ενημερωμένο το αρχείο των πελατών, τεχνικά δεν αποτελούν χρηματοοικονομικές συναλλαγές αλλά παρέχουν ζωτικής σημασίας πληροφορία για την επεξεργασία των μελλοντικών πωλήσεων στους πελάτες. Κάθε οργανισμός προσαρμόζει το πληροφοριακό του σύστημα στις ανάγκες των χρηστών του. Επομένως, οι στόχοι κάθε πληροφοριακού συστήματος είναι διαφορετικοί από οργανισμό σε οργανισμό. Ωστόσο υπάρχουν τρεις βασικοί στόχοι, κοινói για όλους τους οργανισμούς (Bagranoff, 2010):

- Υποστήριξη της λειτουργίας διαχείρισης της διοίκησης. Ο όρος διαχείριση αναφέρεται στην ευθύνη της διοίκησης για σωστή χρήση των πόρων της επιχείρησης.
- Υποστήριξη των διαδικασιών λήψης αποφάσεων της διοίκησης.
- Υποστήριξη των καθημερινών λειτουργιών της επιχείρησης.

2.5 Δομή του λογιστικού πληροφοριακού συστήματος

Το πληροφοριακό σύστημα ενός οργανισμού, αποτελείται από δύο επιμέρους συστήματα, το Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα (AIS) και το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης (MIS), τα οποία αλληλοεπιδρούν σε τέτοιο βαθμό που οι λειτουργίες τους να θεωρούνται ενοποιημένες και με τρόπο που εξασφαλίζει τη μέγιστη λειτουργική αποδοτικότητα. Συγκεκριμένα σε πολλές περιπτώσεις η διοίκηση συχνά απαιτεί πληροφορίες που το ΛΠΣ δεν έχει την δυνατότητα να παρέχει. Αυτό συμβαίνει όλο και συχνότερα καθώς οι οργανισμοί μεγαλώνουν σε μέγεθος και πολυπλοκότητα με αποτέλεσμα να εμφανίζονται εξειδικευμένοι λειτουργικοί τομείς, που απαιτούν πρόσθετες πληροφορίες για τον προγραμματισμό και έλεγχο της παραγωγής, την πρόβλεψη των πωλήσεων, τον προγραμματισμό των αποθεμάτων, την έρευνα αγοράς και την κάλυψη αναγκών που προκύπτουν. Τη δημιουργία αυτών των

πληροφοριών την αναλαμβάνει το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης, μέσω της ειδικής επεξεργασίας των μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών από τα υποσυστήματα χρηματοοικονομικής διοίκησης, διαφήμισης, διανομής και ανθρώπινου δυναμικού.

Η λειτουργία ενός ΛΠΣ βασίζεται σε τρία υποσυστήματα (Hall, 2011):

1. Στο Σύστημα Επεξεργασίας Συναλλαγών (Transaction Processing Systems -TPS): το οποίο υποστηρίζει τις καθημερινές επιχειρηματικές λειτουργίες μέσω πολυάριθμων αναφορών, εγγράφων και μηνυμάτων για τους χρήστες σε ολόκληρο τον οργανισμό.

2. Στο Σύστημα Γενικού Καθολικού / Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (General Ledger / Financial Reporting System – GL/FRS): το οποίο παράγει τις χρηματοοικονομικές αναφορές δηλαδή τον ισολογισμό, την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, την κατάσταση ταμειακών ροών αλλά και όσες αναφορές απαιτούνται από τη νομοθεσία.

3. Στο Σύστημα Διοικητικής Αναφοράς (Management Reporting System – MRS): το οποίο τροφοδοτεί την εσωτερική διοίκηση με ειδικού σκοπού χρηματοοικονομικές αναφορές όπως οι προϋπολογισμοί και οι αναφορές επίδοσης και με την απαιτούμενη πληροφορία για τη λήψη αποφάσεων.

2.6 Γενικό μοντέλο ΛΠΣ

Όλα τα ΛΠΣ ανεξάρτητα την αρχιτεκτονική τους τεχνολογία, αναπαρίστανται από ένα γενικό μοντέλο το οποίο αποτελούν οι τελικοί χρήστες, οι πηγές των δεδομένων, η συλλογή δεδομένων, η επεξεργασία δεδομένων, η διαχείριση της βάσης δεδομένων, η δημιουργία πληροφορίας και η ανατροφοδότηση.

2.6.1 Τελικοί χρήστες

Οι τελικοί χρήστες ανήκουν σε δύο κατηγορίες, τους εξωτερικούς και τους εσωτερικούς. Στους εξωτερικούς χρήστες περιλαμβάνονται οι πιστωτές, οι μέτοχοι, οι μελλοντικοί επενδυτές, οι φορολογικές και κανονιστικές αρχές, οι προμηθευτές και οι πελάτες. Θεσμικοί χρήστες, όπως οι τράπεζες, λαμβάνουν πληροφορίες μέσω

οικονομικών καταστάσεων και άλλων αναφορών, που η εταιρεία έχει τη νομική υποχρέωση να δημοσιεύει. Οι εμπορικοί εταίροι (πελάτες και προμηθευτές) λαμβάνουν πληροφορίες σχετικές με τις συναλλαγές τους με εντολές αγοράς, τιμολόγια και έγγραφα αποστολής. Στους εσωτερικούς χρήστες περιλαμβάνονται η διοίκηση κάθε επίπεδου του οργανισμού καθώς και το προσωπικό που απασχολείται στις διάφορες λειτουργίες. Σε αντίθεση με την εξωτερική αναφορά, ο οργανισμός διαθέτει μεγάλη ευελιξία στον τρόπο με τον οποίο ικανοποιεί τις ανάγκες των εσωτερικών χρηστών. Αν και υπάρχουν ορισμένες κοινές παραδοχές και καλές πρακτικές, συνήθως η εσωτερική αναφορά διέπεται από τη λογική συνθήκη του «τι είναι αυτό που κάνει τη δουλειά καλά». Οι σχεδιαστές των συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των λογιστών, πρέπει να βρίσκουν την ισορροπία μεταξύ των επιθυμιών των εσωτερικών χρηστών έναντι οικονομικών και νομικών θεμάτων, όπως η διασφάλιση επάρκειας ελέγχου και ασφάλειας, η ορθή λογοδοσία και το κόστος παροχής εναλλακτικών μορφών πληροφόρησης. Επομένως, η εσωτερική αναφορά θέτει μια λιγότερο διαρθρωμένη και γενικά πιο δύσκολη πρόκληση σε σχέση με την εξωτερική αναφορά (Hall, 2011).

2.6.2 Δεδομένο και πληροφορία

Η διάκριση μεταξύ δεδομένου και πληροφορίας, έχει διάχυτη επίπτωση στη μελέτη των πληροφοριακών συστημάτων. Τα δεδομένα είναι γεγονότα, τα οποία μπορεί να έχουν υποστεί κάποια βασική επεξεργασία όπως διόρθωση, άθροιση ή διαχωρισμό, αλλά δεν επιδρούν άμεσα στο χρήστη. Αντιθέτως, οι πληροφορίες αναγκάζουν το χρήστη να προβεί σε ενέργεια, την οποία δε θα πραγματοποιούσε χωρίς την ύπαρξή τους. Οι πληροφορίες επιτρέπουν στο χρήστη να αναλάβει δράση για την επίλυση των συγκρούσεων, τη μείωση της αβεβαιότητας και τη λήψη αποφάσεων. Εάν το παραγόμενο από το πληροφοριακό σύστημα αποτέλεσμα δεν αναγκάζει τους χρήστες να δράσουν, τότε το σύστημα δεν εξυπηρετεί κανένα σκοπό και έχει αποτύχει στον πρωταρχικό του στόχο (Hall, 2011).

2.6.3 Πηγές των δεδομένων

Οι πηγές των δεδομένων είναι κυρίως οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές, που εισέρχονται στο πληροφοριακό σύστημα εξαιτίας εσωτερικών ή εξωτερικών αλληλεπιδράσεων. Οι εξωτερικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές είναι η πιο κοινή πηγή δεδομένων για τους περισσότερους οργανισμούς. Πρόκειται για οικονομικές συναλλαγές με άλλες επιχειρηματικές οντότητες και άτομα εκτός της επιχείρησης, όπως πώληση αγαθών και υπηρεσιών, αγορά αποθεμάτων ή είσπραξη και εκταμίευση μετρητών. Οι εσωτερικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές περιλαμβάνουν την ανταλλαγή ή την κυκλοφορία πόρων εντός του οργανισμού, όπως για παράδειγμα τη μεταφορά πρώτων υλών από την αποθήκη στον τομέα παραγωγής.

2.6.4 Συλλογή των δεδομένων

Η συλλογή των δεδομένων είναι το αρχικό λειτουργικό στάδιο του πληροφοριακού συστήματος. Ο κύριος στόχος είναι να εξασφαλιστεί, ότι τα δεδομένα των γεγονότων που εισάγονται στο σύστημα είναι έγκυρα, πλήρη και χωρίς ουσιαστικά σφάλματα. Επομένως πρόκειται για το σημαντικότερο στάδιο του συστήματος, καθώς εάν τα σφάλματα των συναλλαγών δεν εντοπισθούν κατά τη διάρκεια συλλογής των δεδομένων, το σύστημα θα τα επεξεργαστεί και θα δημιουργήσει εσφαλμένα και αναξιόπιστα αποτελέσματα, τα οποία με τη σειρά τους θα οδηγήσουν σε λανθασμένες ενέργειες και κακές αποφάσεις των χρηστών. Οι σχεδιασμός των διαδικασιών συλλογής δεδομένων πρέπει να διέπεται από τους κανόνες της σχετικότητας και αποτελεσματικότητας. Το πληροφοριακό σύστημα πρέπει να φιλτράρει τα δεδομένα και να απορρίπτει όσα δεν είναι σχετικά. Είναι βασικό καθήκον του σχεδιαστή του συστήματος να καθορίσει τι είναι σχετικό και τι όχι, αναλύοντας τις ανάγκες των χρηστών. Σχετικά είναι μόνο τα δεδομένα, που τελικά συμβάλλουν στην κατάλληλη πληροφόρηση του χρήστη, η οποία όπως αναφέρθηκε προηγουμένως τον αναγκάζει να δράσει. Οι διαδικασίες συλλογής δεδομένων είναι αποτελεσματικές, όταν έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε τα δεδομένα να συλλέγονται μόνο μία φορά. Στη συνέχεια μπορούν να είναι διαθέσιμα σε πολλούς χρήστες. Η καταγραφή των δεδομένων περισσότερες από μια φορές, οδηγεί σε πλεονασμό δεδομένων και ασυνέπεια. Τα πληροφοριακά συστήματα έχουν περιορισμένη ικανότητα συλλογής, επεξεργασίας και αποθήκευσης δεδομένων. Ο πλεονασμός υπερφορτώνει τον εξοπλισμό και μειώνει την συνολική απόδοση του συστήματος. Επίσης η ανακολουθία

μεταξύ των περιττών πληροφοριών μπορεί να οδηγήσει σε ακατάλληλες ενέργειες και λανθασμένες αποφάσεις (Hall, 2011).

2.6.5 Επεξεργασία των δεδομένων

Στο επόμενο στάδιο, συνήθως απαιτείται η επεξεργασία τους έτσι ώστε να παραχθεί η αναγκαία πληροφορία. Οι εργασίες κυμαίνονται κατά αυτό το στάδιο, ανάλογα με το είδος της απαιτούμενης πληροφορίας, από απλές έως και πολύπλοκες. Μπορεί να βασίζονται σε μαθηματικούς αλγορίθμους, όπως στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για εφαρμογές προγραμματισμού της παραγωγής, σε στατιστικές τεχνικές για την πρόβλεψη πωλήσεων ή σε διαδικασίες καταχώρησης και σύνοψης που χρησιμοποιούνται στις λογιστικές εφαρμογές.

2.6.6 Διαχείριση βάσης δεδομένων

Η βάση δεδομένων ενός οργανισμού είναι η φυσική αποθήκη για χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά δεδομένα. Μια βάση δεδομένων, με τη γενική έννοια του όρου, μπορεί να είναι ένα ντουλάπι με φυσικό αρχείο ή ένας σκληρός δίσκος υπολογιστή. Ανεξάρτητα από τη μορφή της βάσης δεδομένων, τα περιεχόμενά της αναπαρίστανται σε μια λογική ιεραρχία τριών επιπέδων, του αρχείου, της εγγραφής και του χαρακτηριστικού ή της ιδιότητας. Το χαρακτηριστικό είναι και το πιο στοιχειώδες κομμάτι των δυνητικά χρήσιμων δεδομένων, που περιλαμβάνονται σε μια βάση δεδομένων. Πρόκειται για ένα λογικό και σχετικό χαρακτηριστικό μιας οντότητας, για την οποία η επιχείρηση καταχωρεί δεδομένα (Hall, 2011).

Η διαχείριση μιας βάσης δεδομένων περιλαμβάνει τρία βασικά επίπεδα, την αποθήκευση, την ανάκτηση και τη διαγραφή. Η εργασία της αποθήκευσης εκχωρεί πρωτεύοντα κλειδιά σε νέες εγγραφές και τις αποθηκεύει στη κατάλληλη θέση στη βάση δεδομένων. Η ανάκτηση είναι η εργασία της εύρεσης και εξαγωγής μιας εγγραφής από τη βάση δεδομένων, με σκοπό την επεξεργασία. Μετά την ολοκλήρωση της επεξεργασίας, η εργασία της αποθήκευσης επαναφέρει την ενημερωμένη εγγραφή

στη θέση της στη βάση δεδομένων. Η διαγραφή είναι η εργασία της οριστικής απομάκρυνσης παρωχημένων ή περιττών εγγραφών από τη βάση δεδομένων.

2.7 Η εξέλιξη των ΛΠΣ

Τα τελευταία 50 χρόνια, τα ΛΠΣ αντιπροσωπεύονται από πολλές διαφορετικές προσεγγίσεις και μοντέλα. Κάθε νέο μοντέλο εξελίχθηκε λόγω των ελλείψεων και των περιορισμών του προηγούμενου. Ενδιαφέρον χαρακτηριστικό αυτής της εξέλιξης αποτελεί το γεγονός, ότι η νεότερη τεχνολογικά λύση δεν αντικαθιστά αμέσως τα προηγούμενα μοντέλα. Έτσι σε κάθε χρονική περίοδο, μπορεί να απαντώνται συστήματα διαφόρων γενεών σε διαφορετικούς οργανισμούς ή ακόμα και να συνυπάρχουν εντός της ίδιας επιχείρησης. Στη βιβλιογραφία αναφέρονται εκτενώς πέντε από αυτά τα μοντέλα/συστήματα:

- Το μοντέλο χειροκίνητων διαδικασιών.
- Το μοντέλο επίπεδων αρχείων.
- Το μοντέλο βάσης δεδομένων.
- Το μοντέλο πόρων, γεγονότων και πρακτόρων (Resources, Events, Agents – REA).
- Το μοντέλο - σύστημα διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (Enterprise Resource Planning –ERP system).

2.7.1 Μοντέλο χειροκίνητων διαδικασιών

Το μοντέλο χειροκίνητων διαδικασιών αποτελεί την παλαιότερη και πιο παραδοσιακή μορφή των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Πολλές από τις επιχειρηματικές διαδικασίες χαρακτηρίζονται από τα φυσικά γεγονότα, τους πόρους και το προσωπικό. Όλα τα παραπάνω συνθέτουν διάφορα χειροκίνητα συστήματα, όπως της λήψης παραγγελιών, της αποθήκευσης υλικών, της παραγωγής αγαθών προς πώληση, της διανομής αγαθών στους πελάτες. Παραδοσιακά, το χειροκίνητο μοντέλο περιλαμβάνει τη φυσική ενέργεια της τήρησης των λογιστικών βιβλίων. Σήμερα, η χειρόγραφη

τήρηση λογιστικών βιβλίων χρησιμοποιείται κυρίως για εκπαιδευτικούς σκοπούς, προκειμένου να διδαχθούν οι αρχές της λογιστικής σε φοιτητές (Hall, 2011).

Ένα πλεονέκτημα αυτού του μοντέλου είναι ότι μπορεί να οδηγήσει στην ευκολότερη κατανόηση της λογικής των επιχειρηματικών διαδικασιών, δεδομένου ότι αυτές δεν περιβάλλονται από πολύπλοκες τεχνολογικές εφαρμογές. Οι πληροφορίες που απαιτούνται για να ενεργοποιηθούν και να υποστηρίξουν γεγονότα όπως η πώληση, η αποθήκευση και η διανομή είναι θεμελιώδεις και ανεξάρτητες από την τεχνολογία, στην οποία βασίζεται το πληροφοριακό σύστημα. Για παράδειγμα, ένα δελτίο αποστολής, το οποίο ενημερώνει τη διαδικασία χρέωσης ότι ένα προϊόν έχει αποσταλεί, εξυπηρετεί τον ίδιο σκοπό είτε παράγεται χειρόγραφα είτε ψηφιακά. Επίσης, οι χειροκίνητες διαδικασίες διευκολύνουν την κατανόηση δραστηριοτήτων του εσωτερικού ελέγχου, όπως το διαχωρισμό λειτουργιών, την εποπτεία, την ανεξάρτητη επαλήθευση, τις διαδρομές ελέγχου και τους ελέγχους πρόσβασης.

2.7.2 Το μοντέλου επίπεδου αρχείου

Η προσέγγιση επίπεδου αρχείου (flat-file) συνδέεται με τα επονομαζόμενα συστήματα παλαιού τύπου (legacy systems). Πρόκειται για μεγάλα συστήματα υπολογιστών (mainframes), τα οποία αναπτύχθηκαν από τα τέλη της δεκαετίας του '60 ως και τη δεκαετία του '80, αλλά αρκετοί οργανισμοί εξακολουθούν ακόμα και σήμερα να τα χρησιμοποιούν. Το μοντέλο επίπεδου αρχείου περιγράφει ένα περιβάλλον, στο οποίο υπάρχουν μεμονωμένα αρχεία δεδομένων που δεν σχετίζονται μεταξύ τους. Κάθε χρήστης σε αυτό το περιβάλλον, διαθέτει τα δικά του αρχεία, τα οποία δεν μοιράζεται με άλλους χρήστες. Όταν πολλοί χρήστες χρειάζονται τα ίδια δεδομένα για διαφορετικούς σκοπούς, πρέπει να αποκτήσουν ξεχωριστά σύνολα δεδομένων, δομημένα σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Επιπλέον, την επεξεργασία των δεδομένων την εκτελούν μεμονωμένες εφαρμογές παρά ολοκληρωμένα συστήματα. Οι οργανισμοί οδηγούνται τελικά στην τήρηση μεγάλου όγκου περιττών και επαναλαμβανόμενων δεδομένων και παρουσιάζονται σημαντικά προβλήματα, που σχετίζονται με την αποθήκευση και την ενημέρωση των δεδομένων και τη δυνατότητα πρόσβασης όλων των χρηστών σε επίκαιρα (άμεσα) δεδομένα και πληροφορίες.

2.7.3 Το μοντέλο βάσης δεδομένων

Ένας οργανισμός εφαρμόζοντας το μοντέλο βάσης δεδομένων για τη διαχείριση των δεδομένων του, είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά όλα τα προβλήματα που συνδέονται με τα επίπεδα αρχεία. Με την προσέγγιση της βάσης δεδομένων, όλα τα δεδομένα του οργανισμού συγκεντρώνονται σε μια κοινή βάση δεδομένων και μέσω αυτής διαμοιράζονται σε όλους τους ενδιαφερόμενους τελικούς χρήστες. Η πρόσβαση στα δεδομένα ελέγχεται από το σύστημα διαχείρισης βάσης δεδομένων (Database Management System - DBMS). Το DBMS είναι ένα ειδικό λογισμικό, το οποίο είναι προγραμματισμένο να γνωρίζει για κάθε χρήστη, σε ποια στοιχεία δεδομένων είναι εξουσιοδοτημένος να έχει πρόσβαση. Η εφαρμογή του χρήστη στέλνει αιτήματα για δεδομένα στο DBMS, το οποίο τα επικυρώνει και επιτρέπει την πρόσβαση του χρήστη ανάλογα με τα δικαιώματα πρόσβασης που διαθέτει. Αν ο χρήστης ζητήσει δεδομένα, για τα οποία δεν έχει τα απαραίτητα δικαιώματα πρόσβασης, αυτομάτως η αίτηση απορρίπτεται. Οι διαδικασίες του οργανισμού για την ανάθεση εξουσιοδοτήσεων στους χρήστες αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου και εξετάζονται με ιδιαίτερη προσοχή από τους ελεγκτές. Η πιο σημαντική διαφοροποίηση του μοντέλου βάσης δεδομένων σε σχέση με το μοντέλο επίπεδων αρχείων, αποτυπώνεται στη συγκέντρωση των δεδομένων σε ένα κοινό αποθετήριο, δηλαδή σε μία βάση δεδομένων, την οποία μοιράζονται όλοι οι χρήστες του οργανισμού. Με την κοινή χρήση δεδομένων επιτυγχάνεται η επίλυση προβλημάτων, που παραδοσιακά συνδέονται με την προσέγγιση των επίπεδων αρχείων (Hall, 2011):

- Εξάλειψη των περιττών δεδομένων: Κάθε στοιχείο δεδομένων αποθηκεύεται μόνο μία φορά και με αυτό τον τρόπο περιορίζονται τα περιττά δεδομένα και μειώνεται το κόστος συλλογής και αποθήκευσης των δεδομένων.
- Μοναδική Ενημέρωση: Επειδή κάθε στοιχείο δεδομένου υπάρχει μόνο σε ένα μέρος, απαιτείται μια μοναδική διαδικασία ενημέρωσης. Έτσι, μειώνεται ο χρόνος και το κόστος επικαιροποίησης της βάσης δεδομένων.
- Επικαιροποιημένες τιμές: Αρκεί απλώς μία αλλαγή στην τιμή ενός χαρακτηριστικού της βάσης δεδομένων, ώστε η νέα τιμή του να είναι άμεσα διαθέσιμη σε όλους τους χρήστες.

Στα συστήματα επίπεδου αρχείου αλλά και στα πρώτα συστήματα βάσης δεδομένων, οι εφαρμογές των πληροφοριακών συστημάτων του οργανισμού λειτουργούν ανεξάρτητα και όχι ως ολοκληρωμένο σύνολο. Τα πρώτα συστήματα διαχείρισης βάσης δεδομένων έχουν σχεδιαστεί για άμεση διασύνδεση με τα υπάρχοντα προγράμματα επίπεδων αρχείων. Ως αποτέλεσμα, τα συγκεκριμένα δομημένα μοντέλα βάσεων δεδομένων χαρακτηρίζονται από αυξημένο βαθμό ακαμψίας, που δεν επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων στο βαθμό που απαιτείται στα σύγχρονα, βασισμένα στο σχεσιακό μοντέλο, συστήματα βάσεων δεδομένων, τα οποία χρησιμοποιούνται στο μοντέλο REA και στο σύστημα ERP.

2.7.4 Το μοντέλο Resources, Events, Agents (REA)

Το REA είναι ένα λογιστικό πλαίσιο για την μοντελοποίηση, των κρίσιμων πόρων ενός οργανισμού, των γεγονότων, των πρακτόρων και των μεταξύ τους σχέσεων. Όταν αυτό το πλαίσιο οριστεί, τόσο τα λογιστικά όσο και τα μη λογιστικά δεδομένα είναι εφικτό να εντοπισθούν, να συγκεντρωθούν και να αποθηκευθούν σε μια σχεσιακή βάση δεδομένων. Στη συνέχεια, από αυτό το αποθετήριο δημιουργούνται όψεις (views), δηλαδή εικονικοί πίνακες δεδομένων ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε χρήστη του οργανισμού. Το μοντέλο REA προτάθηκε το 1982 ως θεωρητικό μοντέλο λογιστικής με 3 βασικά στοιχεία τα εξής (Hall, 2011):

- Πόρους: Οι οικονομικοί πόροι αποτελούν τα περιουσιακά στοιχεία του οργανισμού. Ορίζονται ως αντικείμενα που είναι σπάνια και ταυτόχρονα ελέγχονται από την επιχείρηση. Αυτός ο ορισμός αποκλίνει από το παραδοσιακό λογιστικό μοντέλο, καθώς δεν περιλαμβάνει τους εισπρακτέους λογαριασμούς. Ένας εισπρακτέος λογαριασμός είναι ένα τεχνητό αρχείο, που χρησιμοποιείται απλά για τη αποθήκευση και τη μετάδοση δεδομένων. Επειδή δεν αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο του συστήματος δε συμπεριλαμβάνεται στη βάση δεδομένων. Αντ' αυτού, οι τιμές των εισπρακτέων λογαριασμών είναι εφικτό να υπολογιστούν, ως η διαφορά μεταξύ των πωλήσεων σε πελάτες και των μετρητών που εισπράχθηκαν κατά την πληρωμή των πωλήσεων.

- Γεγονότα: Διακρίνονται σε οικονομικά γεγονότα και γεγονότα υποστήριξης. Τα οικονομικά γεγονότα είναι φαινόμενα που επηρεάζουν τις αλλαγές των πόρων. Μπορεί να προκύψουν από δραστηριότητες, όπως η παραγωγή, η ανταλλαγή, η κατανάλωση και η διανομή. Τα οικονομικά γεγονότα αποτελούν τα κρίσιμα στοιχεία πληροφορίας του λογιστικού συστήματος και πρέπει να καταγράφονται σε πολύ λεπτομερή μορφή. Τα γεγονότα υποστήριξης περιλαμβάνουν δραστηριότητες ελέγχου, προγραμματισμού και διαχείρισης, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τα οικονομικά γεγονότα, αλλά δεν προκαλούν άμεση αλλαγή στους πόρους. Παραδείγματα γεγονότων υποστήριξης αποτελούν, ο έλεγχος της πιστοληπτικής ικανότητας πελατών και ο προσδιορισμός της διαθεσιμότητας αποθεμάτων πριν την πώληση.
- Πράκτορες: Οι οικονομικοί πράκτορες είναι μεμονωμένα άτομα και τμήματα που συμμετέχουν σε ένα οικονομικό γεγονός. Είναι συμβαλλόμενα μέρη τόσο εντός, όσο και εκτός του οργανισμού, με τη διακριτική ευχέρεια να χρησιμοποιούν ή να διαθέτουν οικονομικούς πόρους. Στους πράκτορες περιλαμβάνονται υπάλληλοι πωλήσεων, εργάτες παραγωγής, υπάλληλοι διανομών, πελάτες και προμηθευτές. Το μοντέλο REA απαιτεί τα επιχειρηματικά δεδομένα να μην έχουν προκαθορισμένη μορφή, να μην είναι τεχνητά περιορισμένα και να αντανακλούν όλες τις σχετικές πτυχές των υποκείμενων οικονομικών γεγονότων. Οι διαδικασίες και οι βάσεις δεδομένων είναι δομημένες γύρω από γεγονότα και όχι γύρω από λογιστικά αντικείμενα όπως ημερολόγια, καθολικά, λογιστικά σχέδια και διπλογραφικά συστήματα λογιστικής. Στο μοντέλο REA, οι παραδοσιακές λογιστικές εγγραφές δεν υπάρχουν ως φυσικά αρχεία ή πίνακες. Οι οργανισμοί ετοιμάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις απευθείας από τη βάση δεδομένων των γεγονότων, ενώ για λόγους χρηματοοικονομικής αναφοράς κατασκευάζονται views των παραδοσιακών λογιστικών εγγραφών από τους πίνακες των γεγονότων.

2.7.5 Το μοντέλο Enterprise Resource Planning (ERP)

Το ERP είναι ένα μοντέλο πληροφοριακού συστήματος, το οποίο επιτρέπει σε έναν οργανισμό να αυτοματοποιήσει και να ενοποιήσει τις βασικές επιχειρηματικές του διαδικασίες. Διευκολύνει την ανταλλαγή δεδομένων, τις ροές πληροφοριών, και την καθιέρωση κοινών επιχειρηματικών πρακτικών ανάμεσα σε όλους τους χρήστες του οργανισμού συμβάλλοντας στο να ξεπεραστούν τα παραδοσιακά λειτουργικά εμπόδια. Η εφαρμογή ενός ERP συστήματος μπορεί να είναι ένα τεράστιο εγχείρημα, που θα διαρκέσει πολλά χρόνια. Εξαιτίας της πολυπλοκότητας και του μεγέθους των ERPs, λίγοι οργανισμοί είναι πρόθυμοι ή ικανοί να δεσμεύσουν τους αναγκαίους οικονομικούς και φυσικούς πόρους και να αναλάβουν τον κίνδυνο ανάπτυξης ενός ERP συστήματος εντός του οργανισμού. Ως εκ τούτου, σχεδόν όλα τα ERP συστήματα, είναι εμπορικά προϊόντα. Οι αναγνωρισμένοι κυρίαρχοι στην αγορά είναι οι SAP, Oracle, PeopleSoft Inc., J.D. Edwards & Co και στην ελληνική αγορά αντίστοιχα κυριαρχούν λίγες εταιρίες. Τα ERP πακέτα πωλούνται σε οργανισμούς - πελάτες σε ενότητες (modules), που υποστηρίζουν τυποποιημένες διαδικασίες. Υπάρχουν ενότητες για διαχείριση ενεργητικού, χρηματοοικονομική λογιστική, ανθρώπινο δυναμικό, βιομηχανικές λύσεις, συντήρηση εγκαταστάσεων, σχεδιασμό παραγωγή, πωλήσεις και διανομή, διαχείριση αποθεμάτων. Ένα από τα συνήθη προβλήματα των τυποποιημένων λύσεων που προτείνουν είναι ότι μπορεί να μην ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες ενός οργανισμού και πολλές φορές ,εξαιτίας αυτής της έλλειψης προσαρμοστικότητας, απαιτούνται εκτεταμένες και πιθανότατα δαπανηρές τροποποιήσεις του συστήματος. Σε άλλες περιπτώσεις για να εφαρμοστεί επιτυχώς ένα ERP σύστημα, απαιτείται η αναδιοργάνωση των επιχειρηματικών διαδικασιών (business process reengineering) ή η διασύνδεση επιπρόσθετων εφαρμογών λογισμικού με το ERP σύστημα, οι οποίες θα χειριστούν τις εξειδικευμένες επιχειρηματικές λειτουργίες. Τα πακέτα ERP είναι εξαιρετικά ακριβά και επομένως , θα πρέπει να οδηγούν σε σημαντικό όφελος προκειμένου η διοίκηση του οργανισμού να ταχθεί υπέρ της αναγκαιότητας και καταλληλότητάς τους (Hall, 2011).

Η λειτουργικότητα του ERP βασίζεται σε δύο γενικές ομάδες εφαρμογών, τις βασικές εφαρμογές ή εφαρμογές πυρήνα (core) και τις εφαρμογές επιχειρηματικής ανάλυσης. Οι βασικές εφαρμογές, γνωστές και ως εφαρμογές ηλεκτρονικής επεξεργασίας συναλλαγών (OnLine Transaction Processing-OLTP applications), υποστηρίζουν τις καθημερινές λειτουργίες της επιχείρησης όπως η πώληση και η διανομή, ο επιχειρηματικός προγραμματισμός, ο σχεδιασμός της παραγωγής, η διαχείριση

εφοδιαστικής αλυσίδας. Επομένως το ERP δεν είναι απλώς ένα περίπλοκο σύστημα επεξεργασίας συναλλαγών αλλά είναι όπως έχει αναφερθεί παραπάνω ένα εργαλείο υποστήριξης αποφάσεων, το οποίο τροφοδοτεί τη Διοίκηση με πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο και επιτρέπει την έγκαιρη λήψη των απαιτούμενων αποφάσεων για βελτίωση της επίδοσης και επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Η ηλεκτρονική αναλυτική επεξεργασία (OnLine Analytical Processing - OLAP), περιλαμβάνει την υποστήριξη των αποφάσεων, τη μοντελοποίηση, την ανάκτηση πληροφοριών, τις ad hoc αναφορές και τις αναλύσεις τύπου «τι θα συμβεί εάν» (what-if analysis). Ορισμένα ERPs υποστηρίζουν αυτές τις λειτουργίες με δικά τους, εξειδικευμένα για κάθε κλάδο modules, τα οποία προστίθενται στις εφαρμογές πυρήνα. Σε κάποιους οργανισμούς, οι απαιτήσεις για υποστήριξη των αποφάσεων των χρηστών είναι τόσο μοναδικές ώστε να απαιτείται ακόμα και ενσωμάτωση των βασικών συστημάτων στο ERP. (Βενιέρης, et al. 2015)

3. ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

3.1 Έννοιες

Μια πρώτη αναφορά πρέπει να γίνει στις έννοιες της ηθικής και δεοντολογίας, οι οποίες δημιουργούν μαζί με τους θεσπισμένους κανόνες και νόμους το πλαίσιο στο οποίο ασκείται η Λογιστική.

Ηθική είναι ο κλάδος της φιλοσοφίας που ασχολείται με τις αξίες που σχετίζονται με την ανθρώπινη συμπεριφορά, όσον αφορά στην ορθότητα ή ακαταλληλότητα πράξεων, στην αγαθότητα ή μη κινήτρων και σκοπών (Γ. Μπαμπινιώτης, 2008). Δεοντολογία μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια συμπεριφορά που ενδείκνυται να εμφανίζεται σε γενική ή εξειδικευμένη περίπτωση (Κάντζος, 2011).

Λογιστική Δεοντολογία ορίζεται το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο οφείλει να συμπεριφέρεται ο λογιστής κατά την άσκηση των επαγγελματικών του καθηκόντων. Αφορά τις ηθικές αξίες και τις αποφάσεις που ισχύουν για την λογιστική, σχετικά με τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν λόγω των

ειδικών γνώσεων που κατέχουν οι επαγγελματίες και πώς η χρήση αυτών των γνώσεων θα πρέπει να διέπεται κατά την παροχή υπηρεσιών στο κοινό (Καραμάνης, 2008).

3.2 Αρχές Κώδικα Δεοντολογίας

Η Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών (International Federation of Accountants - IFAC) ιδρύθηκε το 1977, έχοντας παρουσία σε 123 χώρες και εκπροσωπεί πάνω από 2,5 εκ. λογιστές και ορκωτούς ελεγκτές, με σκοπό τη διατήρηση και την προάσπιση της ηθικής και της δεοντολογίας στην Λογιστική. Σκοπός της είναι η εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος, η ενδυνάμωση παγκοσμίως του λογιστικού επαγγέλματος και η συνεισφορά στην ανάπτυξη εύρωστων διεθνών οικονομιών, καθιερώνοντας και διαδίδοντας τη συμμόρφωση με υψηλής ποιότητας επαγγελματικά πρότυπα, παράγοντας διεθνώς τη σύγκλιση αυτών των προτύπων και εκφέροντας άποψη σε ζητήματα δημοσίου συμφέροντος, όπου η ειδίκευση του επαγγέλματος είναι σχετική. Τα αρμόδια συμβούλια της IFAC, αναγνωρίζοντας την ανάγκη καθιέρωσης ενός παγκοσμίως εναρμονισμένου πλαισίου για την αντιμετώπιση των διαρκώς αυξανόμενων απαιτήσεων από τους λογιστές, εκδίδουν και ενημερώνουν συχνά τον Κώδικα Ηθικής για Επαγγελματίες Λογιστές, τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (International Standards on Auditing - ISAs) τα Διεθνή Εκπαιδευτικά Πρότυπα και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Δημοσίου Τομέα. Τον Ιούνιο του 2005, η IESBA (πρώην επιτροπή δεοντολογίας) εξέδωσε αναθεωρημένο κώδικα δεοντολογίας για τους επαγγελματίες λογιστές. Ο αναθεωρημένος Κώδικας καθιερώνει ένα εννοιολογικό πλαίσιο για όλους τους επαγγελματίες λογιστές ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις πέντε βασικές αρχές δεοντολογίας (IFAC, 2017). Σύμφωνα με τον Κώδικα οι βασικές αρχές δεοντολογίας διακρίνονται στις εξής 5:

1) Ακεραιότητα

Ο λογιστής πρωταρχικά πρέπει να είναι ευθύς και ειλικρινής σε όλες τις επαγγελματικές και επιχειρηματικές σχέσεις. Έχει επίσης υποχρέωση απέναντι στους πελάτες του να τους παρουσιάζει τίμια, δίκαια και ανεπηρέαστα την πραγματική εικόνα των οικονομικών τους υποθέσεων. Όπως αναφέρει ρητά ο Κώδικας οι λογιστές θα πρέπει να αποφεύγουν οποιαδήποτε σχέση με εκθέσεις και πληροφορίες όταν αυτές:

- Παρέχουν σημαντικά λανθασμένη ή παραπλανητική πληροφόρηση.
 - Περιλαμβάνουν πληροφορίες που υποβάλλονται απερίσκεπτα.
 - Είναι παραπλανητικές λόγω παράλειψης ή απόκρυψης απαραίτητων στοιχείων.
- Σε περίπτωση που ένας λογιστής αντιληφθεί ότι έχει λάβει κάποια από τις παραπάνω πληροφορίες, θα πρέπει να λάβει μέτρα να διαχωριστεί από αυτές και να υποβάλλει νέα διορθωμένη έκθεση (IFAC, 2017).

2) Αντικειμενικότητα

Η επαγγελματική και επιχειρηματική κρίση του λογιστή δεν πρέπει να επηρεάζεται από προκαταλήψεις, σύγκρουση συμφερόντων ή άσκηση επιρροής από τρίτους. Ο λογιστής σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι ανεξάρτητος από οτιδήποτε μπορεί να τον επηρεάσει κατά την ενάσκηση των λογιστικών του καθηκόντων. Οι συνθήκες υπό τις οποίες λειτουργούν οι επαγγελματίες λογιστές μπορεί να δημιουργήσουν ειδικούς κινδύνους για τη συμμόρφωση με τις θεμελιώδεις αρχές. Είναι αδύνατο όμως να καθοριστεί κάθε κατάσταση που δημιουργεί κινδύνους και να προσδιοριστούν τα κατάλληλα μέτρα. Έτσι ο λογιστής δεν πρέπει να ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα αν μια κατάσταση ή μία σχέση παρεμποδίζει την αντικειμενικότητα του ή επηρεάζει υπερβολικά την κρίση τους ως προς αυτή τη δραστηριότητα (IFAC, 2017).

3) Επαγγελματική επάρκεια και δέουσα επιμέλεια

Ο λογιστής έχει ένα συνεχές καθήκον, να διατηρεί την επαγγελματική γνώση και ικανότητα, σε επίπεδο που απαιτείται για να επιβεβαιώσει ότι ένας πελάτης ή εργαζόμενος δέχεται επαγγελματική επάρκεια υπηρεσίας, βασισμένη στην τρέχουσα ανάπτυξη της πρακτικής, της νομοθεσίας και της τεχνικής. Ο λογιστής πρέπει ακόμη να δρα με επιμέλεια και σύμφωνα με εφαρμοσμένες τεχνικές και επαγγελματικά πρότυπα, καθώς παρέχει τις υπηρεσίες του. Η διατήρηση μάλιστα της επαγγελματικής του επιδεξιότητας απαιτεί συνεχή ενημέρωση και κατανόηση των τρεχουσών τεχνικών, των επαγγελματικών, επιχειρηματικών και νομοθετικών εξελίξεων. Αυτή η συνεχής επαγγελματική εξέλιξη επιτρέπει στο λογιστή να αναπτύξει και να διατηρήσει τις ικανότητες που χρειάζεται για να εργαστεί αποδοτικά. Η Δέουσα Επιμέλεια είναι λοιπόν η υποχρέωση του λογιστή να παρέχει τις επαγγελματικές υπηρεσίες του επιμελώς, σύμφωνα με τα ισχύοντα τεχνικά και επαγγελματικά πρότυπα, ολοκληρωμένα και έγκαιρα. Επίσης, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι και εκείνοι που

εργάζονται για λογαριασμό του επαγγελματία λογιστή, λαμβάνουν την κατάλληλη εκπαίδευση και εποπτεία (IFAC, 2017).

4) Εμπιστευτικότητα

Ο λογιστής είναι απαραίτητο να χειρίζεται με εχεμύθεια τις πληροφορίες που αποκτά σαν αποτέλεσμα της επαγγελματικής και επιχειρηματικής σχέσης του και δεν πρέπει να τις δημοσιεύει σε τρίτα πρόσωπα, με εξαίρεση τις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει νομικό ή επαγγελματικό δικαίωμα ή καθήκον να τις αποκαλύψει. Η εμπιστευτικότητα δεν πρέπει για κανένα λόγο να χρησιμοποιείται για προσωπικό όφελος από τους λογιστές και τους τρίτους εμπλεκόμενους. Ο επαγγελματίας λογιστής πρέπει να σέβεται, την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που λαμβάνει ως αποτέλεσμα των επαγγελματικών και επιχειρηματικών του σχέσεων και να μην τις διαδίδει σε τρίτους χωρίς την κατάλληλη και ειδική αρμοδιότητα. Επιπλέον πρέπει να δύναται η ίδια βαρύτητα στο να προφυλάσσονται οι ευαίσθητες πληροφορίες των προηγούμενων ή ακόμα και των δυνητικών εργοδοτών και πελατών, με αυτές των τρεχόντων. Επίσης, ο επαγγελματίας λογιστής έχει την ευθύνη να διασφαλίσει από όσους εργάζονται για λογαριασμό του ή μαζί του, ότι σέβονται ομοίως την εμπιστευτικότητα των ευαίσθητων πληροφοριών. Η εμπιστευτικότητα πρέπει να διατηρείται ακόμα και πέρα από τα όρια της εργασίας του, ακόμη και στο κοινωνικό περιβάλλον του λογιστή. Αυτός οφείλει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός για το ενδεχόμενο ακούσιας δημοσιοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών, ειδικά σε επαγγελματικούς συνεργάτες με τους οποίους έχει μακροχρόνιες σχέσεις ή σε στενά συγγενικά πρόσωπα. Οι εμπιστευτικές πληροφορίες που αποκτήθηκαν ως αποτέλεσμα επαγγελματικών ή επιχειρηματικών σχέσεων, δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για το προσωπικό όφελος του επαγγελματία λογιστή ή τρίτων μερών. Υπάρχουν και ορισμένες περιπτώσεις όπου μπορεί να μην αρμόζει η διαρροή εμπιστευτικών πληροφοριών ακόμα και μέσα στην εταιρεία που απασχολεί το λογιστή. Η εμπιστευτικότητα επίσης συνεχίζεται και μετά το πέρας της συνεργασίας ενός λογιστή με έναν πελάτη ή εταιρεία. Ο λογιστής μπορεί να χρησιμοποιήσει σαφώς την εμπειρία που απέκτησε από την προηγούμενη δουλειά του, αλλά δεν μπορεί να αποκαλύψει πληροφορίες που αποκτήθηκαν από τις επαγγελματικές και επιχειρηματικές του σχέσεις. Εδώ, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η εμπιστευτικότητα δεν είναι δεσμευτική όταν ο εργοδότης ή ο πελάτης τον οποίο αφορούν εξουσιοδοτεί το λογιστή να

γνωστοποιήσει τις εμπιστευτικές του πληροφορίες, ή όταν ο νόμος επιβάλλει τη δημοσίευση τους (IFAC, 2017).

5) Επαγγελματική συμπεριφορά

Ο λογιστής είναι απαραίτητο να επιδεικνύει στη διάρκεια της εργασίας του επαγγελματική συμπεριφορά, δηλαδή να συμμορφώνεται με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς και να αποφεύγει κάθε δραστηριότητα που δυσφημεί το επάγγελμα του λογιστή. Ειδικά όταν διαφημίζουν τους εαυτούς τους, τις εταιρείες και τις υπηρεσίες τους, είναι σημαντικό να είναι πολύ προσεκτικοί οι επαγγελματίες λογιστές, για να μη δυσφημίσουν το επάγγελμα στο σύνολό του. Οφείλουν να παραμένουν πάντα ειλικρινείς, να μην προβάλλουν υπερβολικούς ισχυρισμούς σχετικά με τις υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν, τις εμπειρίες ή τις δεξιότητες που κατέχουν και τέλος να μην προβαίνουν σε υποτιμητικές αναφορές ή ατεκμηρίωτες συγκρίσεις με τη δουλειά άλλων (IFAC, 2017).

3.3 Σύνοψη των απειλών προς την επαγγελματική ηθική

Οι αρχές που παρουσιάστηκαν παραπάνω, διαμορφώνουν ένα ισχυρό πυλώνα οδηγό για την επίλυση ηθικών διλημάτων, αναγνώρισης, αξιολόγησης και αποφυγής πιθανών απειλών προς την επαγγελματική ηθική. Ωστόσο, είναι χρήσιμο να γνωρίζει ο λογιστής τις γενικές κατηγορίες στις οποίες συνήθως εμπίπτουν οι απειλές αυτές και αν πιστεύει ότι οι απειλές αυτές είναι σημαντικές θα πρέπει να σκεφτεί ακόμα και το ενδεχόμενο παραίτησης, προκειμένου να διαφυλάξει την ακεραιότητά του. Για να προστατέψουν την ακεραιότητα τους οι λογιστές θα πρέπει να σκεφτούν ορισμένα πράγματα πριν αποφασίσουν να αναλάβουν ή όχι μια δουλειά καθώς οι απειλές προς την αντικειμενικότητα τους μπορούν να προκύψουν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. Μερικές από τις απειλές μπορεί να είναι γενικές και μερικές πιο συγκεκριμένες σε σχέση με τη δουλειά που έχουν αναλάβει. Οι λογιστές θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να αναγνωρίσουν αυτές τις απειλές και να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης τους από τις απειλές προς την αντικειμενικότητα τους. Οι απειλές, που μπορεί να επηρεάζουν την αντικειμενικότητα, περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- Ίδιον συμφέρον

Οι απειλές αυτής της κατηγορίας μπορεί να προκύψουν ως αποτέλεσμα των οικονομικών ή άλλων συμφερόντων του λογιστή. Αυτές οι απειλές μπορούν να προκύψουν για παράδειγμα από το άμεσο ή έμμεσο ενδιαφέρον προς έναν πελάτη ή από το φόβο να χάσει έναν πελάτη.

- Αυτοανασκόπηση

Οι απειλές αυτές μπορεί να προκύψουν όταν μια προηγούμενη επαγγελματική κρίση επαναξιολογείται από τον ίδιο λογιστή, που ήταν αρχικά υπεύθυνος για την κρίση αυτή.

- Συνηγορία

Υπάρχει προφανής κίνδυνος στην αντικειμενικότητα του ελεγκτή, αν γίνει συνήγορος υπέρ (ή κατά) του πελάτη του σε οποιαδήποτε διεκδίκηση ή κατάσταση. Αυτό συμβαίνει οποτεδήποτε ο λογιστής – ελεγκτής προωθεί και υπερασπίζεται μια θέση ή γνώμη για έναν πελάτη του σε τόσο μεγάλο βαθμό, ώστε αυτό να θεωρηθεί ότι δεν συμβαδίζει με την αντικειμενικότητα που απαιτείται.

- Οικειότητα

Μία πιθανή ακόμα απειλή στην αντικειμενικότητα του λογιστή – ελεγκτή είναι να επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από την προσωπικότητα της διοίκησης και συνεπώς να κλίνει προς τα συμφέροντα τους. Εναλλακτικά, ο λογιστής – ελεγκτής μπορεί να εμπιστεύεται τόσο την εκπροσώπηση της διοίκησης που να μην τους ελέγχει επαρκώς, επειδή ξέρει πολύ καλά είτε τους ίδιους, είτε το θέμα ή για κάποιο παρόμοιο λόγο.

- Εκφοβισμός

Η πιθανότητα ο λογιστής – ελεγκτής να εκφοβηθεί, είτε να απειληθεί, είτε από μία κυριαρχούσα προσωπικότητα, είτε από άλλες πιέσεις, πραγματικές ή έμμεσες, του διευθυντή, ενός πελάτη ή κάποιας άλλης ομάδας (ICAEW, 2017)

3.4 Ενέργειες αντιμετώπισης

Στις παραπάνω απειλές υπάρχουν ενέργειες που μπορεί να εξαλείψουν τους κινδύνους ή να τους περιορίσουν σε ένα αποδεκτό για τους χρήστες επίπεδο και διαχωρίζονται σε δύο κύριες κατηγορίες.

Αυτές που δημιουργούνται από τον επαγγελματισμό, τις νομοθετικές διατάξεις ή κανονισμούς, δηλαδή:

- η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η εμπειρία για την είσοδο στο επάγγελμα,
- η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη,
- οι κανονισμοί εταιρικής διακυβέρνησης,
- τα επαγγελματικά πρότυπα, επαγγελματική ή η κανονιστική παρακολούθηση και οι πειθαρχικές διαδικασίες,
- η εξωτερική αξιολόγηση από ένα νομικά αρμόδιο τρίτο μέρος των εκθέσεων, των αποδόσεων, των επικοινωνιών ή των πληροφοριών που παράγονται από έναν επαγγελματία Λογιστή Φοροτεχνικό.

και οι ενέργειες στο εργασιακό περιβάλλον όπως:

- αποτελεσματικά συστήματα κοινοποίησης που λειτουργούν στον οργανισμό, στο επάγγελμα ή σε μια ρυθμιστική αρχή, τα οποία επιτρέπουν στους συναδέλφους, τους εργοδότες και τους πελάτες να επιστήσουν την προσοχή σε αντιεπαγγελματική ή ανήθικη συμπεριφορά,
- η υποχρεωτική καταγγελία των αντιδεοντολογικών συμπεριφορών, επίλυση ηθικού διλήμματος

Ο Λογιστής Φοροτεχνικός μπορεί να κληθεί να επιλύσει μια σύγκρουση με τις θεμελιώδεις αρχές. Για να το πραγματοποιήσει αυτό πρέπει να στηριχθεί στα κάτωθι:

- τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά,
- τα ηθικά ζητήματα που εμπλέκονται,
- τις θεμελιώδεις αρχές που συνδέονται με το εν λόγω θέμα,
- τις βεβαιωμένες εσωτερικές διαδικασίες και
- τους εναλλακτικούς τρόπους δράσης.

Αφού εξετάσει τους σχετικούς παράγοντες και αξιολογώντας το βάρος των συνεπειών κάθε πιθανής πορείας δράσης, ο Λογιστής Φοροτεχνικός καθορίζει την κατάλληλη δράση. Εάν το θέμα παραμένει ανεπίλυτο, ο Λογιστής Φοροτεχνικός μπορεί να διεξάγει διαβουλεύσεις με άλλα αρμόδια πρόσωπα εντός της επιχείρησης ή του οργανισμού για να βοηθήσει στην επίλυση. Τέλος δύναται να επικοινωνήσει με την Κεντρική Υπηρεσία του Οικονομικού Επιμελητήριου που είναι αρμόδιος φορέας εποπτείας της τήρησης του παρόντος Κώδικα Δεοντολογίας. (Taxheaven, 2013)

3.5 Ερευνητικές υποθέσεις

Παρακάτω παρουσιάζεται η έρευνα που διενεργήθηκε για τον έλεγχο κατά πως και με ποιο τρόπο τα λογιστικά πληροφορικά συστήματα συνδέονται με τις ηθικές αξίες του λογιστή. Για το σκοπό αυτό καταγράφονται και οι παρακάτω ερευνητικές υποθέσεις:

1^η ερευνητική υπόθεση

H₁: Υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση της «Αξίας του λογιστικού επαγγέλματος» και της «Ηθικής συμπεριφοράς στο λογιστικό επάγγελμα».

H₀: Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση της «Αξίας του λογιστικού επαγγέλματος» και της «Ηθικής συμπεριφοράς στο λογιστικό επάγγελμα».

2^η ερευνητική υπόθεση

H₁: Υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση της «Αξίας του λογιστικού επαγγέλματος» και της «Αξίας των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων».

H₀: Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση της «Αξίας του λογιστικού επαγγέλματος» και της «Αξίας των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων».

3^η ερευνητική υπόθεση

H₁: Υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση της «Ηθικής συμπεριφοράς στο λογιστικό επάγγελμα» και της «Αξίας των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων».

H₀: Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση της «*Ηθικής συμπεριφοράς στο λογιστικό επάγγελμα*» και της «*Αξίας των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων*».

4^η ερευνητική υπόθεση

H₁: Υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση όλων των επιμέρους ενοτήτων, ανάλογα με το φύλο των συμμετεχόντων.

H₀: Δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών ως προς την «*Αξία του λογιστικού επαγγέλματος*» την «*Ηθική συμπεριφορά στο λογιστικό επάγγελμα*» και την «*Αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων*».

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 Σκοπός

Στόχος της έρευνας που ακολουθεί είναι να εξετάσει τον βαθμό εξάρτησης – σύνδεσης της αξίας του λογιστικού επαγγέλματος και της ηθικής συμπεριφοράς με την αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Επιπλέον, να συγκρίνει τα αποτελέσματα με αυτά από τις μελέτες των Nicolaou (2000) και Guragai, Hunt, Neri, & Taylor (2017), όπου αποτέλεσαν και την αφορμή του ερευνητικού μοντέλου.

4.2 Είδος έρευνας

Στην παρούσα διπλωματική εργασία για τη συλλογή δεδομένων χρησιμοποιήθηκε πρωτογενής ποσοτική έρευνα μέσω ερωτηματολογίου. Πρωτογενής έρευνα ονομάζεται εκείνη της οποίας τα δεδομένα συλλέγονται κατευθείαν από τα υποκείμενα της έρευνας. Στην ποσοτική έρευνα πραγματοποιείται μια συστηματική διερεύνηση των φαινομένων με τη συλλογή αριθμητικών δεδομένων και στατιστικών συγκρίσεων. Τα δεδομένα αυτά συλλέγονται μέσω εργαλείων, όπως το ερωτηματολόγιο το οποίο αποστέλλεται σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα πληθυσμού. Κύριος στόχος δηλαδή, είναι η ταξινόμηση των δεδομένων σε κατηγορίες, ώστε να μπορούν να μετρηθούν και έπειτα να δημιουργηθούν στατιστικά μοντέλα που θα αποσκοπούν στην παρατήρηση και επεξήγηση της αλλαγής των φαινομένων.

4.3 Συλλογή Δεδομένων

Το εργαλείο για αυτή την ποσοτική έρευνα είναι ένα ερωτηματολόγιο που δημιουργήσαμε. Το ερωτηματολόγιο θεωρείται βασικό εργαλείο στις ποσοτικές έρευνες καθώς ο κάθε ερωτώμενος καλείται να απαντήσει σε ένα σύνολο ίδιων ερωτήσεων με την ίδια σειρά. Με αυτόν τον τρόπο οι απόψεις των ερωτώμενων είναι εφικτό να ταξινομηθούν σε κατηγορίες και να ποσοτικοποιηθούν σε αριθμητικά

στοιχεία ώστε έπειτα να δημιουργηθούν στατιστικά μοντέλα και στατιστικές συγκρίσεις. Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας, το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 31 συνολικά ερωτήσεις, κλειστού τύπου, ώστε να είναι πιο γρήγορη η συμπλήρωση και η επεξεργασία των δεδομένων. Επιπλέον οι ερωτήσεις ήταν πολλαπλών απαντήσεων. Οι ερωτήσεις πολλαπλών απαντήσεων έχουν το πλεονέκτημα ότι είναι πιο εύκολες να απαντηθούν από τον ερωτώμενο σε έρευνες με ερωτηματολόγιο, το οποίο συμπληρώνει μόνος του ο ερωτώμενος. Αυτό συμβαίνει γιατί ο ερωτώμενος για να απαντήσει το μόνο που έχει να κάνει να επιλέξει την απάντηση που θεωρεί σωστή. Επίσης, το γεγονός ότι όλες οι διαθέσιμες απαντήσεις δίνονται και δεν θα πρέπει να σκεφτεί από μόνος του κάποια απάντηση, είναι κάτι που προστίθεται στα πλεονεκτήματα των ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, καθώς αυτό διευκολύνει πολύ περισσότερο των ερωτώμενο. Αναλυτικά το ερωτηματολόγιο χωρίζεται σε 5 ενότητες. Η πρώτη αποτελείται από 5 ερωτήσεις για την συλλογή δημογραφικών στοιχείων, η δεύτερη από 3 ερωτήσεις αναφορικά με την αξία του λογιστικού επαγγέλματος. Η τρίτη και η τέταρτη είναι συνολικά 11 ερωτήσεις πενταβάθμιας κλίμακας Likert με σκοπό την μέτρηση της επαγγελματικής ηθικής και τέλος η πέμπτη ενότητα έχει 12 ερωτήσεις πενταβάθμιας κλίμακας Likert για την μέτρηση της αξίας των Λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Το ερωτηματολόγιο όπως διαμοιράστηκε βρίσκεται στο παράρτημα Β.

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε έχοντας ως αρχικές πηγές προέλευσης τις εξής:

- Την έρευνα του Federation of European Accountants (FEE) Ethics: some views from young professional accountants (IFAC, 2016) σε συνδυασμό με την εργασία «Ο ρόλος της Λογιστικής Δεοντολογίας στην Σύγχρονη εποχή» (Σπυριδοπούλου, 2013) πάνω στην οποία δομήθηκαν οι ενότητες 2. Αξία λογιστικού επαγγέλματος 3. Ηθική Συμπεριφορά 4. Ερωτήσεις ηθικής.
- Την εργασία «Impact of Accounting Information Systems on Internal Auditors in Turkey» (Tan, 2016) πάνω στην οποία δομήθηκε η τελευταία ενότητα 5. Αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων.

Για τη στατιστική ανάλυση των απαντήσεων του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο S.P.S.S (Statistical Package for Social Sciences).

4.4 Συμμετέχοντες / Δείγμα

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε χρησιμοποιώντας το εργαλείο Google Forms. Στην συνέχεια δημιουργήθηκε ένας διαδικτυακός σύνδεσμος (link), ο οποίος εστάλη μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) σε γνωστούς επαγγελματίες λογιστές - φοροτεχνικούς καθώς επίσης κοινοποιήθηκε και ο σύνδεσμος σε ομάδα Λογιστών Φοροτεχνικών από όλη την Ελλάδα. Επομένως από μια πρώτη παρατήρηση δεν υπάρχει η δυνατότητα να γίνει γεωγραφικός προσδιορισμός του δείγματος.

Στην ερευνητική αυτή μελέτη συμμετείχαν συνολικά 94 άτομα, ένα καλό μέγεθος δείγματος για να θεωρηθούν αξιόπιστα τα αποτελέσματα, από τους οποίους οι 54 ήταν γυναίκες (57,45%) και οι 40 ήταν άνδρες (42,55%). Από τους συμμετέχοντες αυτούς οι περισσότεροι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (36 άτομα – 38,30%), έπειτα ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 35-44 ετών (34 άτομα – 36,17%), έπεται η 45-54 ετών (18 άτομα – 19,15%) και τέλος οι άνω των 55 (6 άτομα – 6,38%). Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης, οι 46 (48,94%) έχουν ολοκληρώσει μέχρι την τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι 44 (46,61%) μέχρι και μεταπτυχιακό-διδακτορικό, οι 2 (2,13%) μέχρι και ΙΕΚ-Μετά-δευτεροβάθμια εκπαίδευση και οι υπόλοιποι 2 (2,13%) μέχρι και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σχετικά με τα έτη εργασιακής τους εμπειρίας, οι 28 (29,79%) έχουν εμπειρία 5-10 έτη, οι 22 (23,40%) 11-19 έτη, οι 22 (23,40%) >20 έτη, οι 20 (21,28%) 2-4 έτη και οι υπόλοιποι 2 (2,13%) <1 έτος. Τέλος, αναφορικά με τον κλάδο λειτουργίας της επιχείρησης, οι 50 (53,19%) ασχολούνται με παροχή υπηρεσιών, οι 6 (6,38%) είναι βιοτεχνικοί, οι 2 (2,13%) ασχολούνται με λιανικές πωλήσεις και οι 36 (38,30%) με άλλο κλάδο. (Πίνακας 1)

	Συχνότητα	Ποσοστό
Φύλο		
Άντρας	40	42,55%
Γυναίκα	54	57,45%
Ηλικία		
18 – 24	0	0.00%

25 – 34	36	38.30%
35 – 44	34	36.17%
45 – 54	18	19.15%
55 και άνω	6	6.36%
Επίπεδο εκπαίδευσης		
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	2	2.13%
ΙΕΚ – Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση	2	2.13%
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	46	48.94%
Μεταπτυχιακό – Διδακτορικό	44	46.81%
Έτη εργασιακής εμπειρίας		
< 1 έτος	2	2.13%
2 – 4 έτη	20	21.28%
5 – 10 έτη	28	29.79%
11 – 19 έτη	22	23.40%
> 20 έτη	22	23.40%
Κλάδος λειτουργίας επιχείρησης		
Παροχή υπηρεσιών	50	53.19%
Λιανικές πωλήσεις	2	2.13%
Κατασκευαστικός	0	0.00%
Βιοτεχνικός	6	6.38%
Άλλο	36	38.30%

Πίνακας 1. Δημογραφικά στοιχεία

4.5 Αξιοπιστία / Εγκυρότητα

Στην ποσοτική ερευνητική μελέτη, η αξιοπιστία / εγκυρότητα των δεδομένων διαπιστώνεται τόσο μέσα από την εννοιολογική προσέγγιση των όρων, όσο και με την βοήθεια του υπολογισμού του δείκτη εσωτερικής συνέπειας και εγκυρότητας. Σύμφωνα με τους στατιστικούς υπολογισμούς ο δείκτης εσωτερικής συνέπειας των ενοτήτων «αξία του λογιστικού επαγγέλματος», «αξία λογιστικών πληροφοριακών

συστημάτων» και «ηθική συμπεριφορά» είναι (Cronbach α =,813. Cronbach α =,897. Cronbach α =,600), αντίστοιχα, επομένως είναι εφικτή η δημιουργία των μεταβλητών προς μελέτη.

5. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

5.1 Μέσοι Όροι και Τυπικές Αποκλίσεις

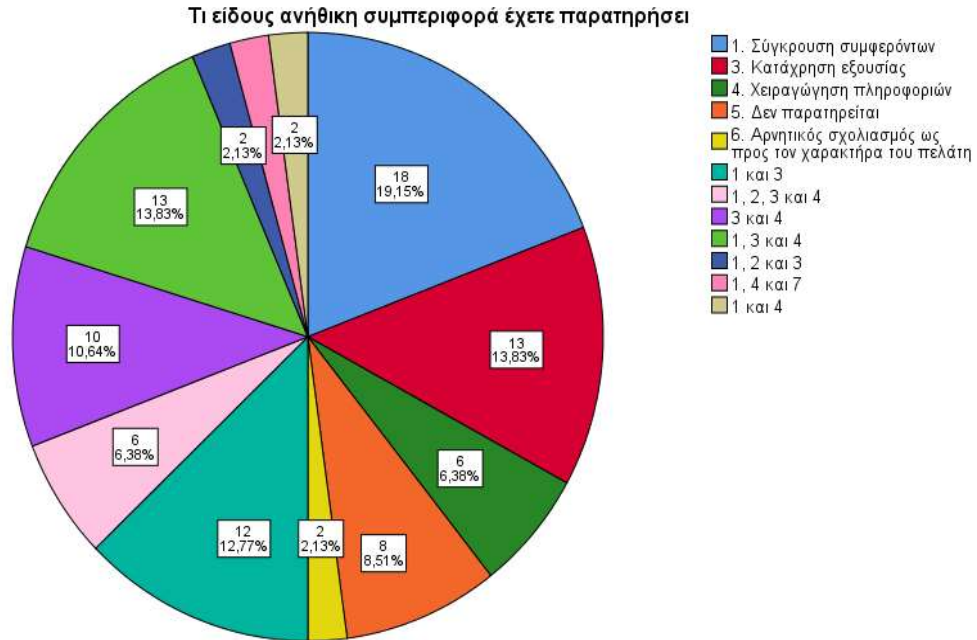
Πίνακας 2. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις επιμέρους ενοτήτων

	Mean	Std. Dev.
Αξία λογιστικού επαγγέλματος	1,68	,42
Ηθική Συμπεριφορά	2,58	,42
Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων	2,23	,49

Στον Πίνακα 2 διαφαίνεται ο μέσος όρος και η τυπική απόκλιση των επιμέρους ενοτήτων του ερωτηματολογίου. Όπως διαπιστώνεται υπάρχει συμφωνία των συμμετεχόντων ως προς την «Αξία του λογιστικού επαγγέλματος» ($Mean=1,68$ $SD=,42$), ενώ αναφορικά με την «Ηθική συμπεριφορά» του λογιστικού επαγγέλματος, οι συμμετέχοντες δεν φαίνεται να είναι πολύ σίγουροι ότι υπάρχει ($Mean=2,58$ $SD=,42$). Τέλος, αναφορικά με την «Αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων», οι συμμετέχοντες φαίνεται να συμφωνούν ($Mean=2,23$ $SD=,49$).

5.2 Ανήθικες Συμπεριφορές

Γράφημα 1. Ερώτηση: «Τι είδους ανήθικη συμπεριφορά έχετε παρατηρήσει;»

Οι συμμετέχοντες δηλώνουν ότι έχουν παρατηρηθεί μερικές φορές «Ανήθικες συμπεριφορές στην δουλειά τους» ($Mean=2,17$ $SD=,86$). Βάση του Γραφήματος 1, αυτές οι ανήθικες συμπεριφορές αφορούν κυρίως «1. Συγκρούσεις συμφερόντων», «3. Κατάχρηση εξουσίας», «2. Παρενόχληση» και «4. Χειραγώγηση πληροφοριών».

5.3 Συσχέτιση των Επιμέρους Ενοτήτων

Στο πλαίσιο της επαγωγικής στατιστικής ανάλυσης, πραγματοποιήθηκε έλεγχος συσχέτισης Spearman, επί του οποίου ελέγχθηκε αν υφίσταται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών.

Πίνακας 3. Έλεγχος συσχέτισης των επιμέρους ενοτήτων του ερωτηματολογίου
Correlations

		1. Αξία λογιστικού επαγγέλματος	2. Ηθική Συμπεριφορά	3. Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων
Spearman n's rho	1.	Correlation Coefficient	-	,007
		Sig. (2-tailed)	-	,946
	2.	Correlation Coefficient	-	-,365**
		Sig. (2-tailed)	-	,000
	3.	Correlation Coefficient	-	-

Sig. (2-tailed)

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Στον Πίνακα 3 υλοποιήθηκε έλεγχος συσχέτισης των τριών επιμέρους ενοτήτων του ερωτηματολογίου. Όπως διαπιστώνεται, υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση των ενοτήτων «**2. Ηθική Συμπεριφορά**» με «**3. Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων**» ($p=,000<,01$), καθώς και των «**1. Αξία λογιστικού επαγγέλματος**» με «**3. Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων**» ($p=,001<,01$). Οι συσχετίσεις αυτές φαίνεται να είναι ανάλογες και πιο συγκεκριμένα, όσο οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι υπάρχει «**2. Ηθική συμπεριφορά στο λογιστικό επάγγελμα**» τόσο θεωρούν σημαντική την «**3. Αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων**» κατά (*Spearman's rho*=,365) καθώς και όσο σημαντική θεωρούν την «**1. Αξία του λογιστικού επαγγέλματος**» τόσο θεωρούν σημαντική την «**3. Αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων**» κατά (*Spearman's rho*=,354). Τέλος δεν διαπιστώνεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση των ενοτήτων «**1. Αξία λογιστικού επαγγέλματος**» με «**2. Ηθική Συμπεριφορά**» ($p=,946>,05$).

5.4 Έλεγχος Διαφοροποίησης των Απόψεων Ανάλογα με το Φύλο των Συμμετεχόντων

Πίνακας 4. Διαφοροποίηση των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Αξία λογιστικού επαγγέλματος» ανάλογα με το «φύλο» τους - Περιγραφικά

Ranks				
	Φύλο	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Αξία λογιστικού επαγγέλματος	Ανδρας	40	47,150	1886,000
	Γυναίκα	50	44,180	2209,000
	Total	90		

Πίνακας 5. Διαφοροποίηση των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Αξία λογιστικού επαγγέλματος» ανάλογα με το «φύλο» τους

Test Statistics ^a	
	Αξία λογιστικού επαγγέλματος
Mann-Whitney U	934,000
Wilcoxon W	2209,000

Z	-,539
Asymp. Sig. (2-tailed)	,590

a. Grouping Variable: Φύλο

Όπως διαπιστώνεται από τους Πίνακες 4 και 5 δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Αξία λογιστικού επαγγέλματος», ανάλογα με το φύλο τους ($Sig. = ,590 > ,05$).

Πίνακας 6. Διαφοροποίηση των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Ηθική Συμπεριφορά» ανάλογα με το «φύλο» τους - Περιγραφικά

<i>Ranks</i>				
	Φύλο	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Ηθική Συμπεριφορά	Άνδρας	40	46,600	1864,000
	Γυναίκα	54	48,167	2601,000
	Total	94		

Πίνακας 7. Διαφοροποίηση των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Ηθική Συμπεριφορά» ανάλογα με το «φύλο» τους

<i>Test Statistics^a</i>	
	Ηθική Συμπεριφορά
Mann-Whitney U	1044,000
Wilcoxon W	1864,000
Z	-,277
Asymp. Sig. (2-tailed)	,782

a. Grouping Variable: Φύλο

Όπως διαπιστώνεται από τους Πίνακες 6 και 7 δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Ηθική συμπεριφορά», ανάλογα με το φύλο τους ($Sig. = ,782 > ,05$).

Πίνακας 8. Διαφοροποίηση των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων» ανάλογα με το «φύλο» τους - Περιγραφικά

<i>Ranks</i>				
	Φύλο	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων	Άνδρας	36	38,833	1398,000
	Γυναίκα	52	48,423	2518,000
	Total	88		

Πίνακας 9. Διαφοροποίηση των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων» ανάλογα με το «φύλο» τους

<i>Test Statistics^a</i>	
	Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων
Mann-Whitney U	732,000
Wilcoxon W	1398,000
Z	-1,735
Asymp. Sig. (2-tailed)	,083

a. Grouping Variable: Φύλο

Όπως διαπιστώνεται από τους Πίνακες 8 και 9 δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις των απόψεων των συμμετεχόντων στην ενότητα «Αξία λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων», ανάλογα με το φύλο τους ($Sig. = ,083 > ,05$).

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά, σύμφωνα πάντα με τα αποτελέσματα της ερευνητικής μας μελέτης, διαπιστώνονται τα σημαντικότερα στοιχεία της χρήσης των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα παρακολουθούν όλα τα γεγονότα με αποτελεσματικό τρόπο, ενισχύουν τη συμμόρφωση με τους νόμους και περιλαμβάνουν ελέγχους ανίχνευσης, που έχουν σχεδιαστεί για τον εντοπισμό σφαλμάτων / παρατυπιών μετά την εμφάνισή τους.

Παρόμοια αποτέλεσμα προέκυψαν και στις μελέτες των Nicolaou (2000) και Guragai, Hunt, Neri, & Taylor (2017), στις οποίες επισημάνθηκε η σημαντικότητα των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων στη συμμόρφωση και στην τήρηση των νόμων ηθικής και δεοντολογίας (Nicolaou, 2000. Guragai, Hunt, Neri, & Taylor, 2017).

Όσον αφορά τις απόψεις των συμμετεχόντων της ερευνητικής μας μελέτης για ζητήματα ηθικής, οι συμμετέχοντες φαίνεται να έχουν γενικά μια μέτρια ηθική συμπεριφορά σε ζητήματα φοροαποφυγής και παραποιήσεων οικονομικών γεγονότων με στόχο το οικονομικό όφελος, όπως εμφανίζεται και στις μελέτες των Wilkin & Chenhall,(2010). Guragai et. al.,(2017).

Αναφορικά με τις ερευνητικές υποθέσεις, όπως διαπιστώθηκε, υπάρχει ισχυρά στατιστικά σημαντική συσχέτιση των αξιών του λογιστικού επαγγέλματος και της ηθικής συμπεριφοράς με τις απόψεις των συμμετεχόντων σχετικά με την αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, κατά την οποία διαφαίνεται ότι όσο περισσότερο αποδέχονται οι συμμετέχοντες τις αξίες του λογιστικού επαγγέλματος και την ηθική συμπεριφορά, τόσο συναινούν και στην αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Στα ίδια αποτελέσματα καταλήγουν και οι Wilkin & Chenhall (2010). Guragai et. Al. (2017), στις ερευνητικές τους μελέτες, στις οποίες τονίζονται ωστόσο και οι κίνδυνοι των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων στην εκδήλωση ανήθικων συμπεριφορών, καθώς και στην παραβίαση των αρχών ηθικής και δεοντολογίας (Wilkin & Chenhall, 2010. Guragai et. Al., 2017).

Στην παρούσα έρευνα δεν διαπιστώθηκε να υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της ηθικής συμπεριφοράς και της αξίας του λογιστικού επαγγέλματος. Τέλος στην ερευνητική μας

εργασία, δεν εντοπίστηκε διαφοροποίηση με βάση το φύλο και των δηλώσεων των συμμετεχόντων σχετικά με την αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων. Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω αποτελέσματα αλλά και την γενικότερη μελέτη αναφορικά με την ηθική που διέπει το επάγγελμα του λογιστή, καθώς και την αξία των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, διαφαίνεται η σημαντικότητα της χρήσης των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων όταν αυτά χρησιμοποιούνται με κατάλληλο τρόπο που να μην παραβιάζονται οι αρχές ηθικής και δεοντολογίας του λογιστικού επαγγέλματος. Προκειμένου λοιπόν τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα να βοηθούν και να διευκολύνουν την εργασία των λογιστών, χρειάζεται να χρησιμοποιούνται με μέτρο και μέσω ενός κατάλληλου και ορθού χειρισμού. Καθώς ο άνθρωπος αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων είναι ενδιαφέρον να υπάρξει μία μελλοντική έρευνα, ώστε να γίνει κατανοητό ποια μπορεί να είναι η συσχέτιση των αρχών και αξιών της κοινωνίας που είναι μέλος με τις αρχές των λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξένη

- Bagranoff N. Simkin M., Strand Norman C., (2010). Core Concepts of Accounting Information Systems. Eleventh Edition. Wiley. USA.
- Boczko T. (2007). Corporate Accounting Information Systems. Pearson Education Limited. Essex (England).
- Guragai, B., Hunt, N., C., Neri, M., P., & Taylor, E., Z. (2017). Accounting information systems and ethics research: review, synthesis, and the future. *Journal of information systems*, 31(2), 1–4 & 65–81.
- IFAC, (2016). Ethics: some views from young professional accountants, https://www.ifac.org/system/files/1609_Outcome_of_the_FEE_survey_towards_YP.pdf p 19-30.
- IFAC, (2017). Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants. USA.
- Hall, J., (2011). Accounting Information Systems, Seventh Edition, South - Western Cengage Learning, Mason (USA).
- Mancini D., Vaassen E., Dameri R., (2013). Trends in Accounting Information Systems, Lecture Notes in Information Systems and Organization, Springer.
- Nicolaou, A., I. (2000). A contingency model of perceived effectiveness in accounting information systems. *International journal of accounting information systems*, 1(2), 91–105.
- Romney, Marshall B., Steinbart, Paul John, Cushing, E. Barry (1997). Accounting Information System, 7th Edition, Addison-Wesley. Securities and Exchange Commission, EDGAR Database of Corporate Information
- Salehi, M., Rostami, V. and Mogadam, A., 2010. Usefulness of Accounting Information System in Emerging Economy: Empirical Evidence of Iran. *International Journal of Economics And Finance*, 2(2), pp.186-195.

Tan, O. (2016). Impact of Accounting Information Systems on Internal Auditors in Turkey. *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 12(46), 245-260.

Taxheaven. (2013): <http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/17881>

Wilkin, C., L. & Chenhall, R., H. (2010). A Review of IT Governance: A Taxonomy to Inform Accounting Information Systems. *Journal of Information Systems*, 24(2), 107–146.

Ελληνική

Βενιέρης Γ., Κοέν Σ., Βλησμάς Ο., (2015). Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα. Εκδόσεις Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του ΟΠΑ. Αθήνα.

Δημητριάδης Α., Κοίλιας Χ., Κώστας Α., (2009). Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, Αθήνα.

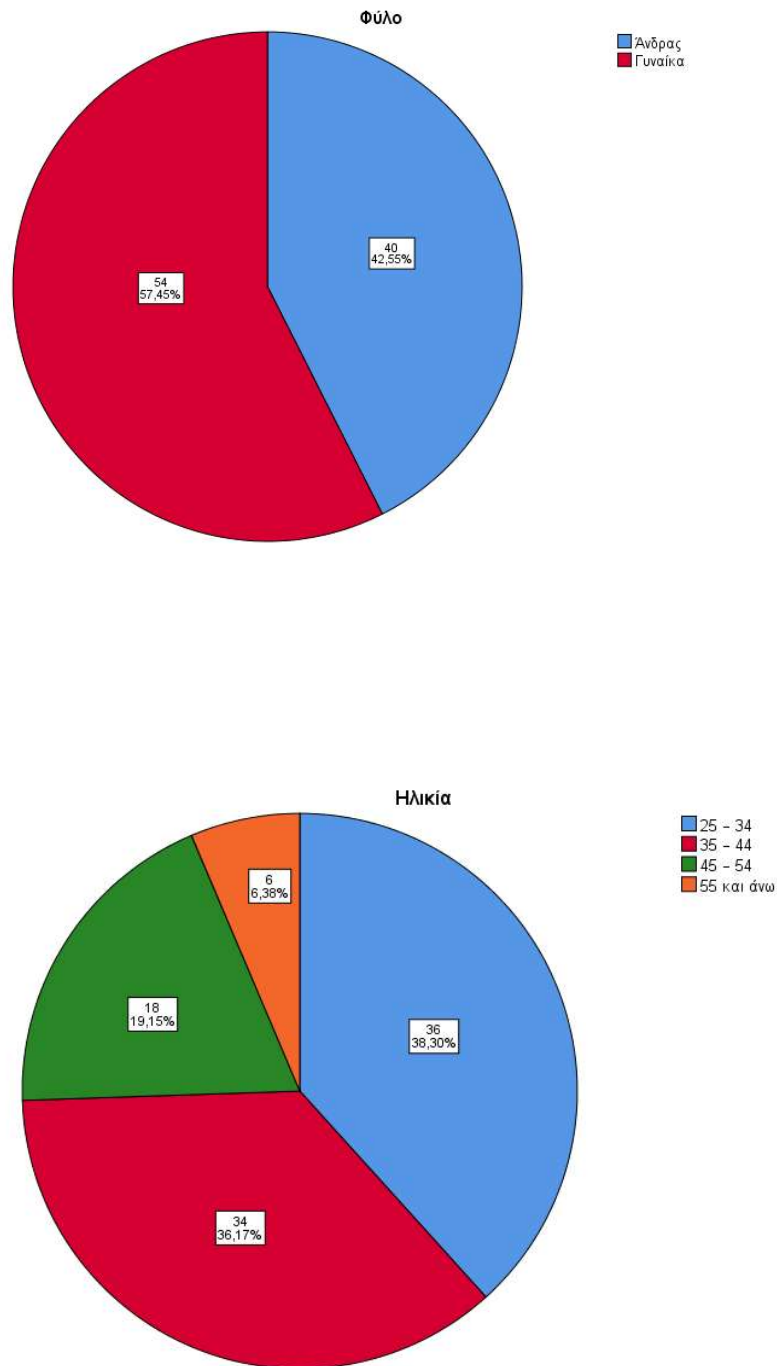
Κάντζος, Κ. (2011). Λογιστική Δεοντολογία Επαγγελματική Επιχειρηματική Εργασιακή. Β' Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική.

Καραμάνης, Κ., (2008), Σ ύγχρ ο νη Ε λεγκτική, Εκδόσεις ΟΠΑ.

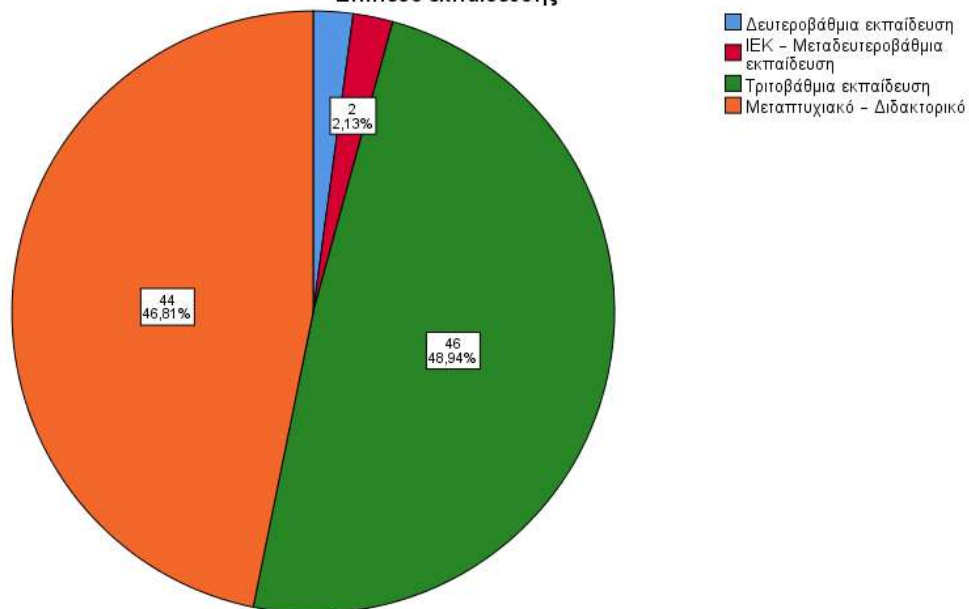
Μπαμπινιώτης Γ., (2008). Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας, εκδόσεις Κέντρο Λεξιλογίας, Αθήνα

Φιτσιλής Π., (2015). Σύγχρονα Πληροφοριακά Συστήματα Επιχειρήσεων, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, ΕΜΠ, Αθήνα.

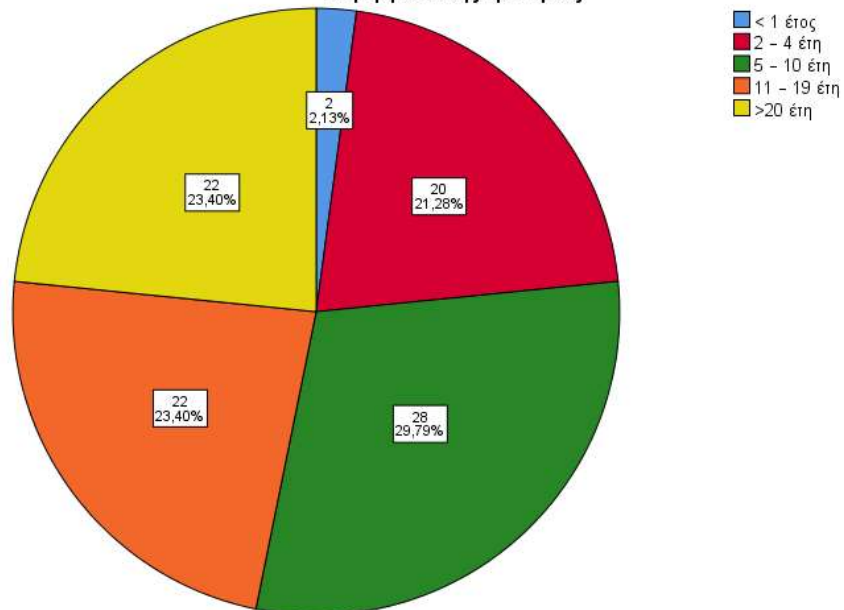
**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΛΥΣΗΣ**

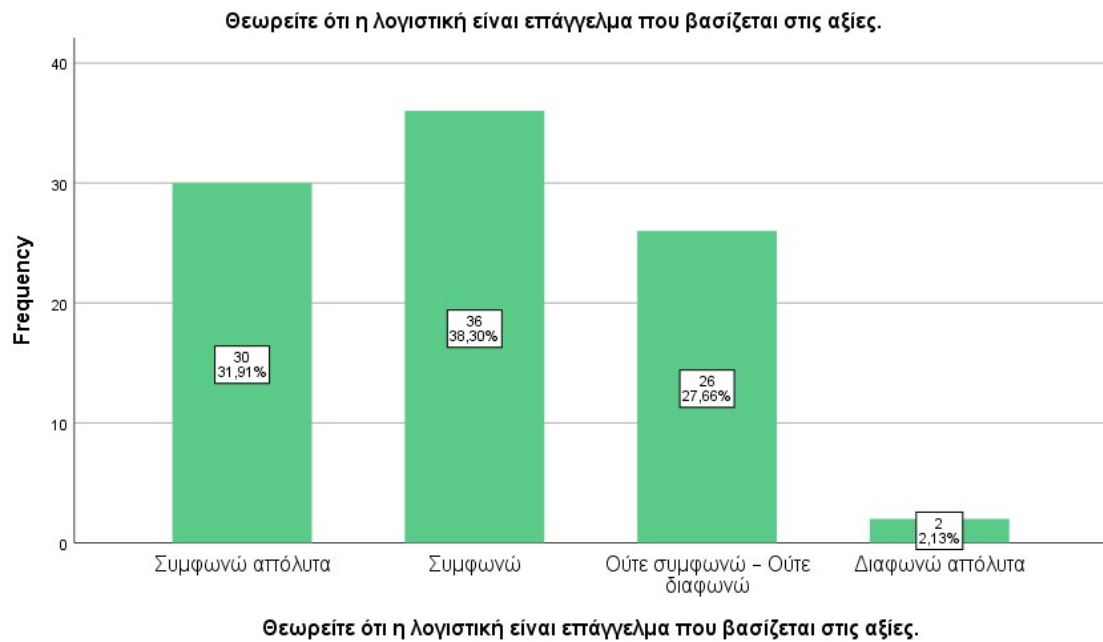
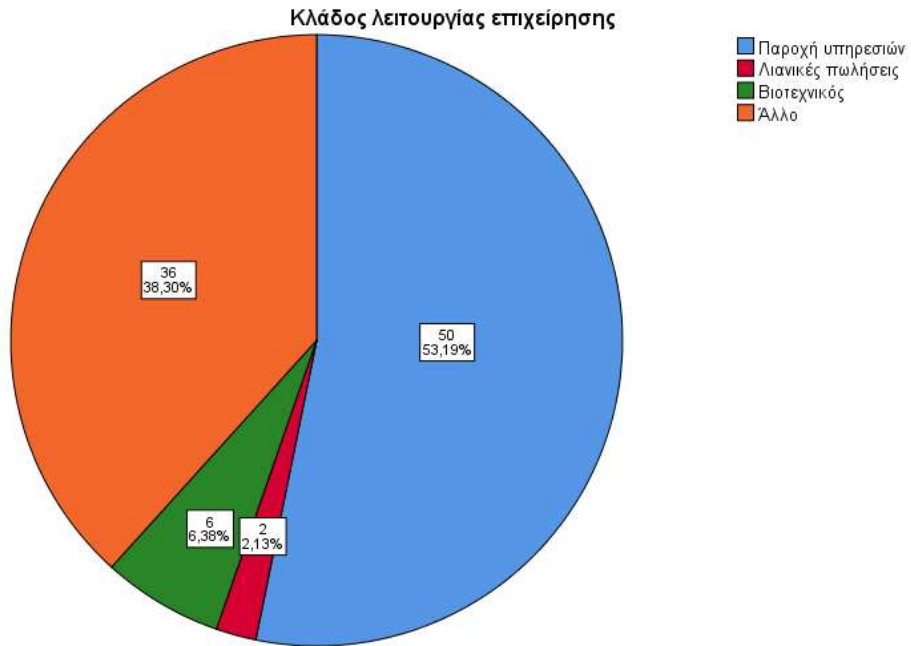

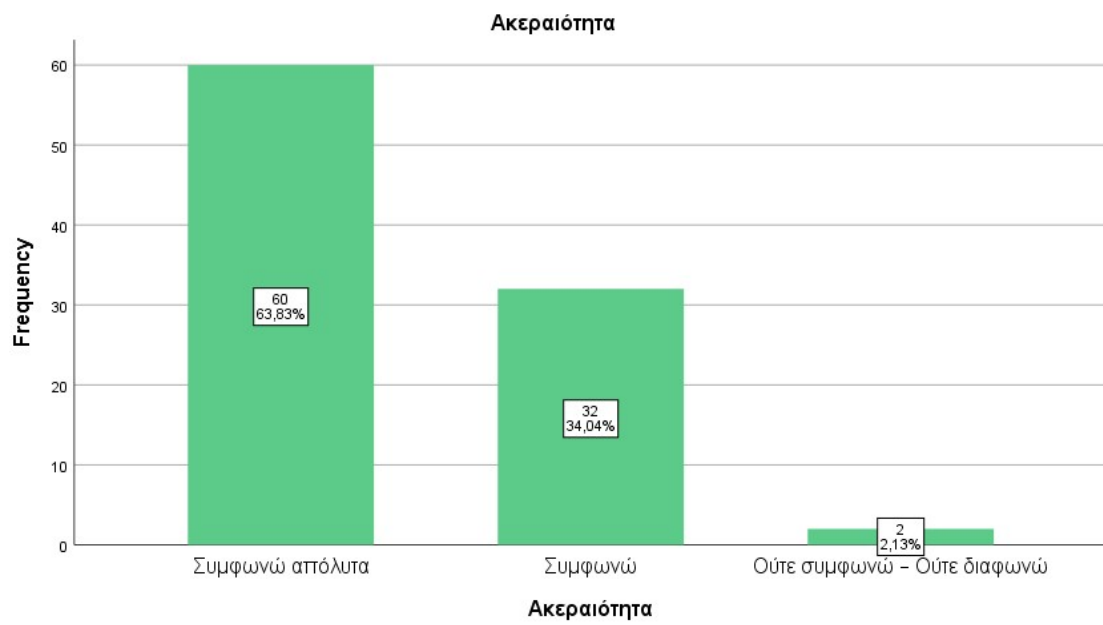
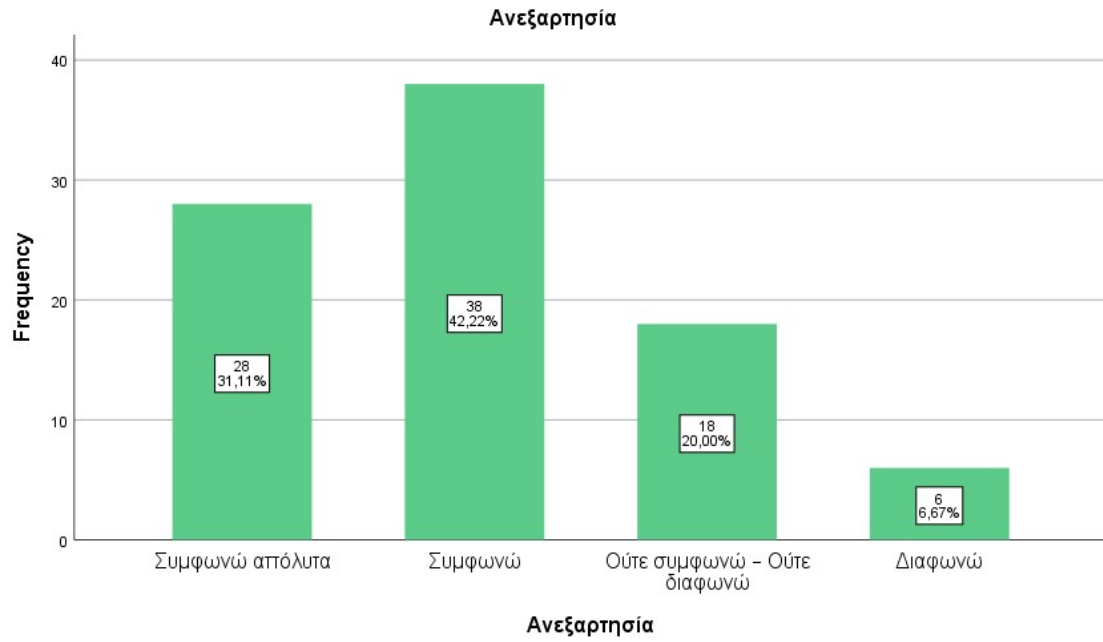
Επίπεδο εκπαίδευσης

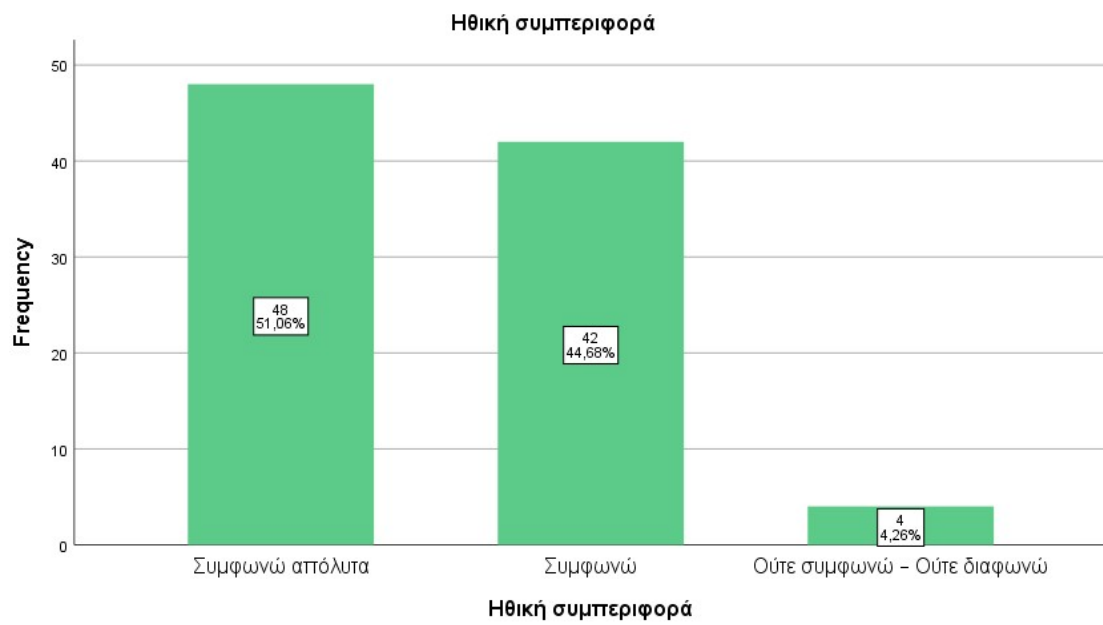
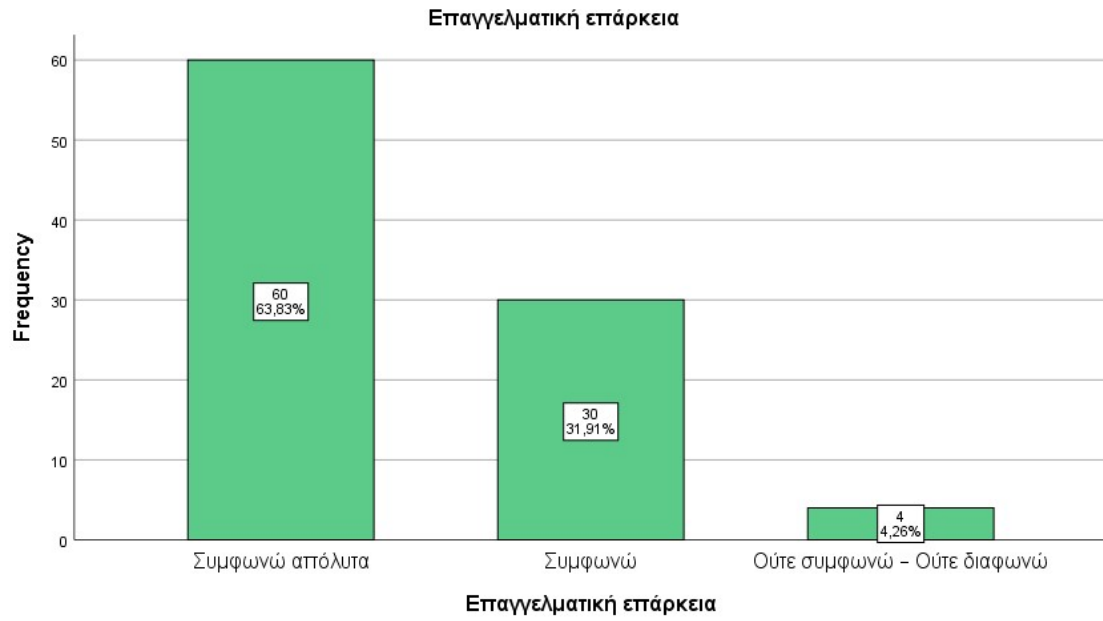

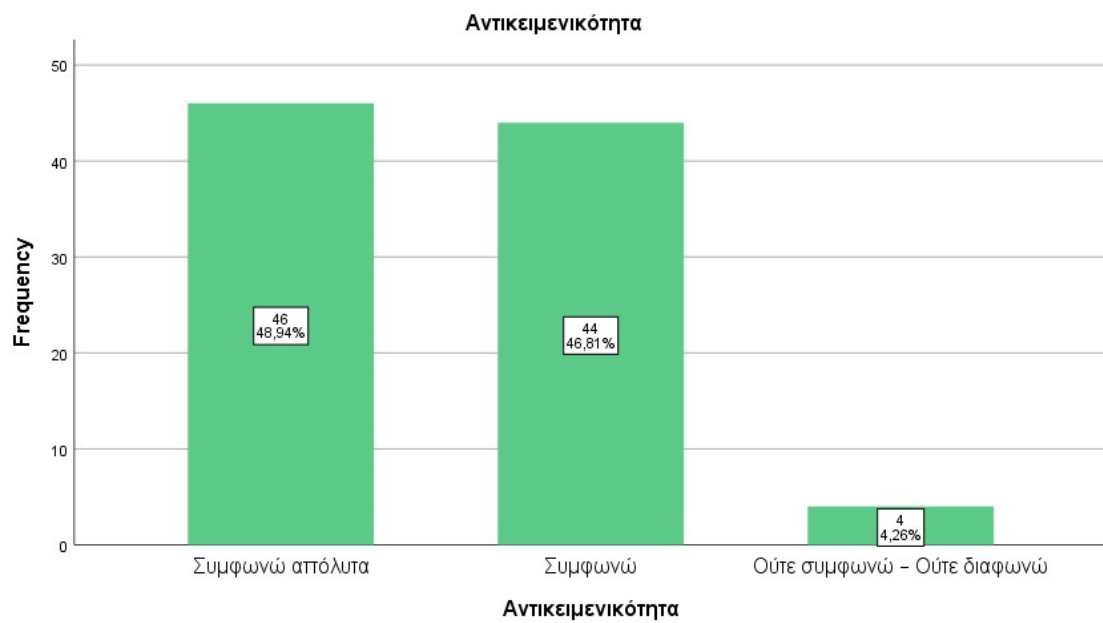
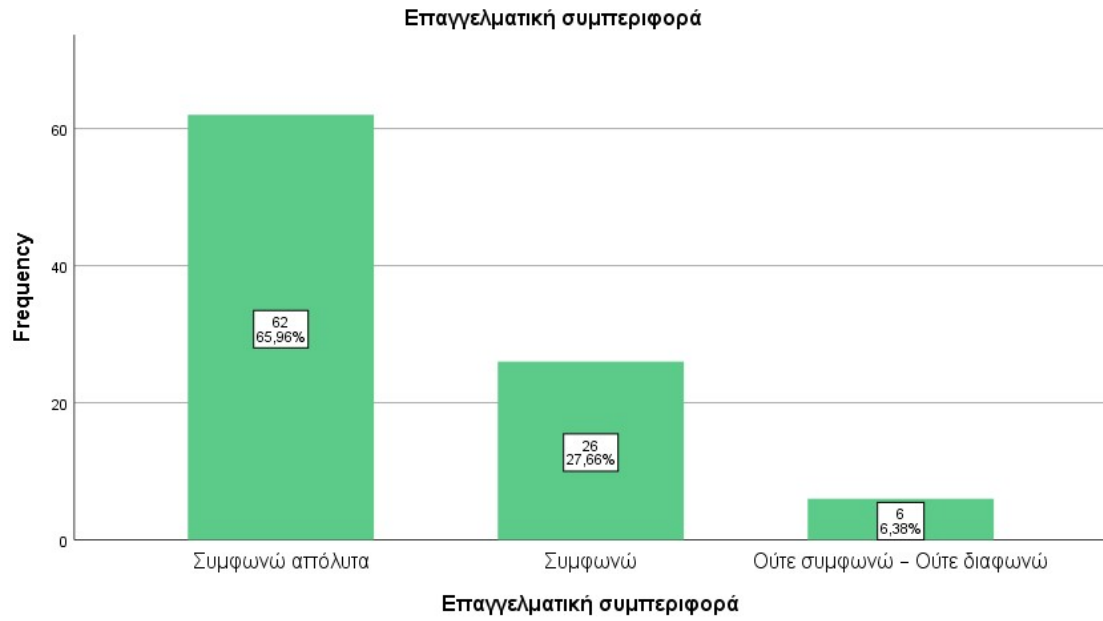
Έτη εργασιακής εμπειρίας

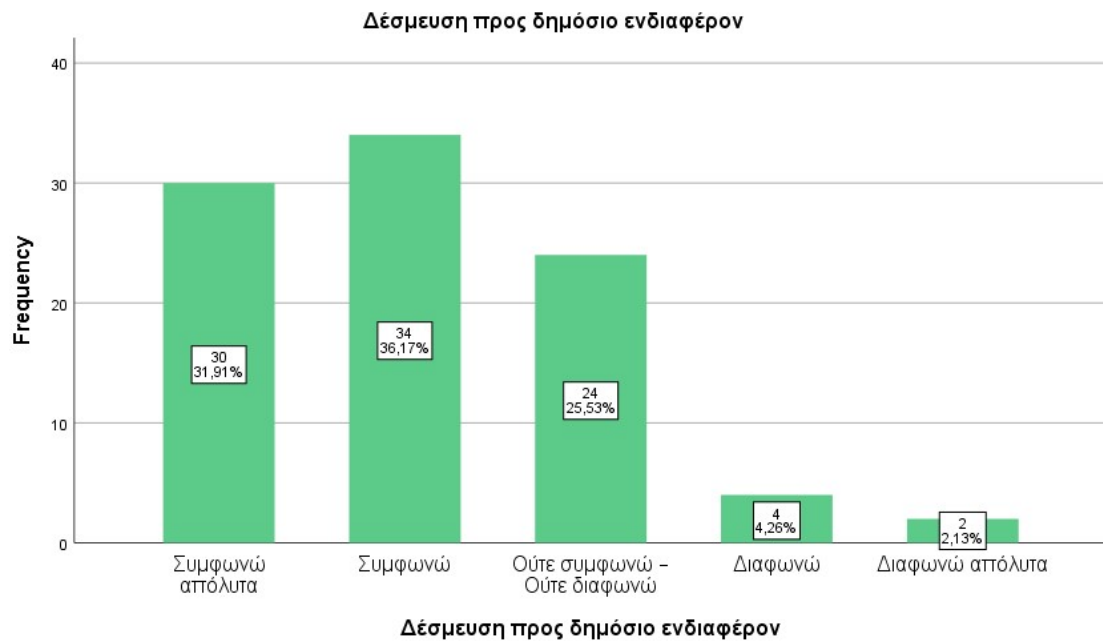
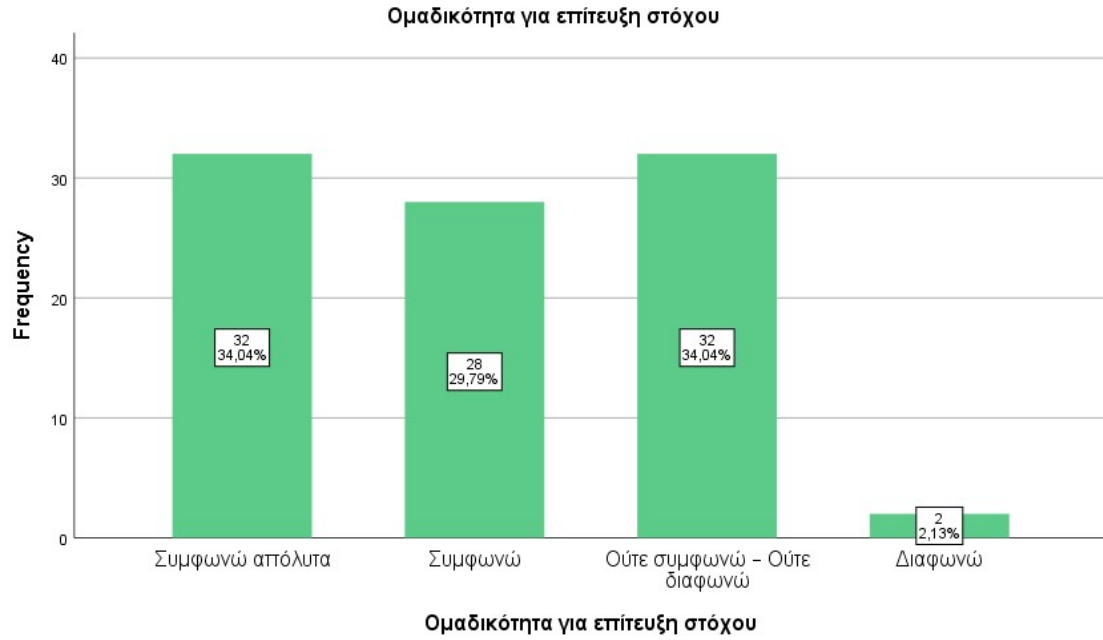

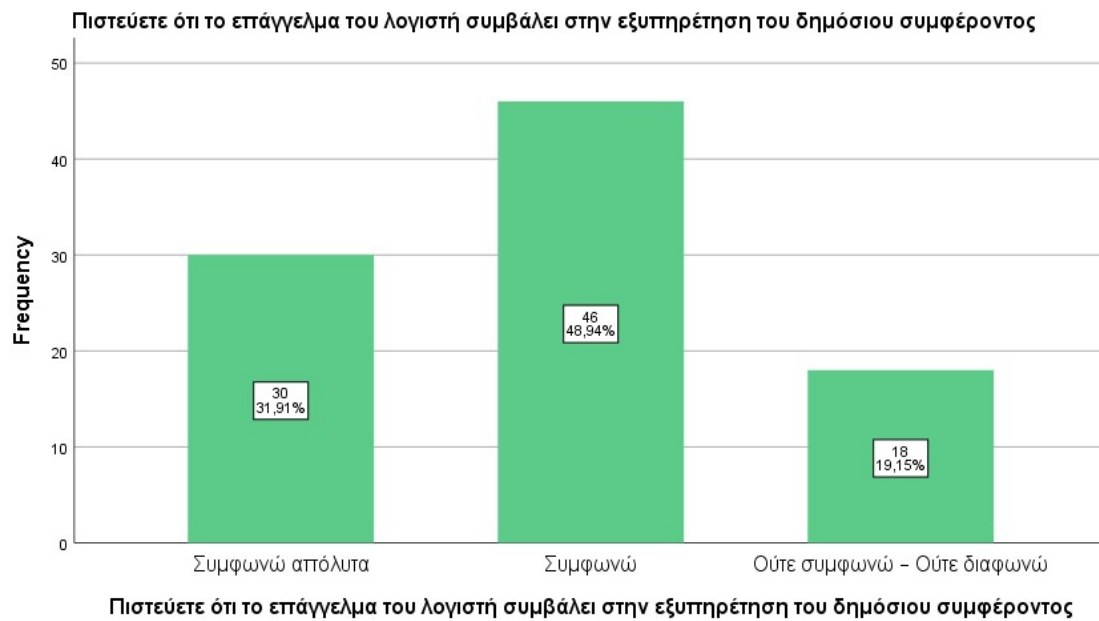
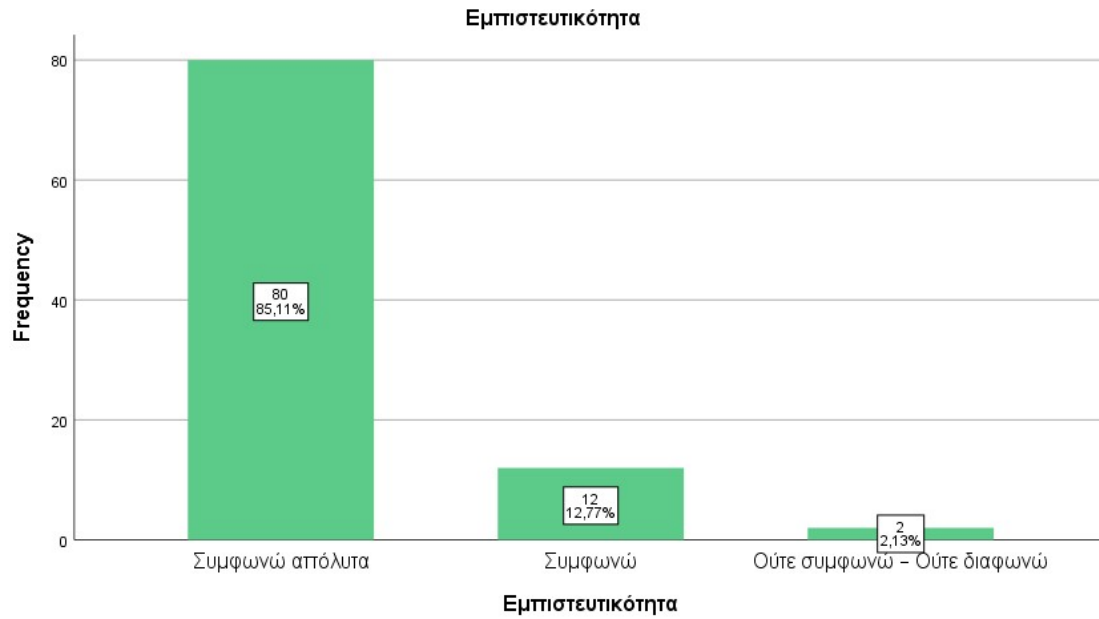

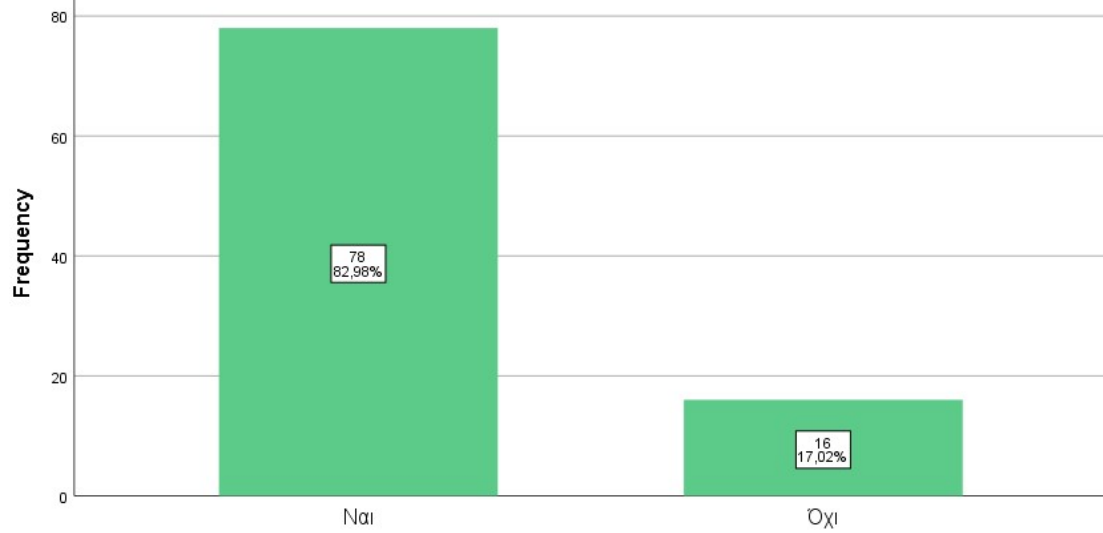

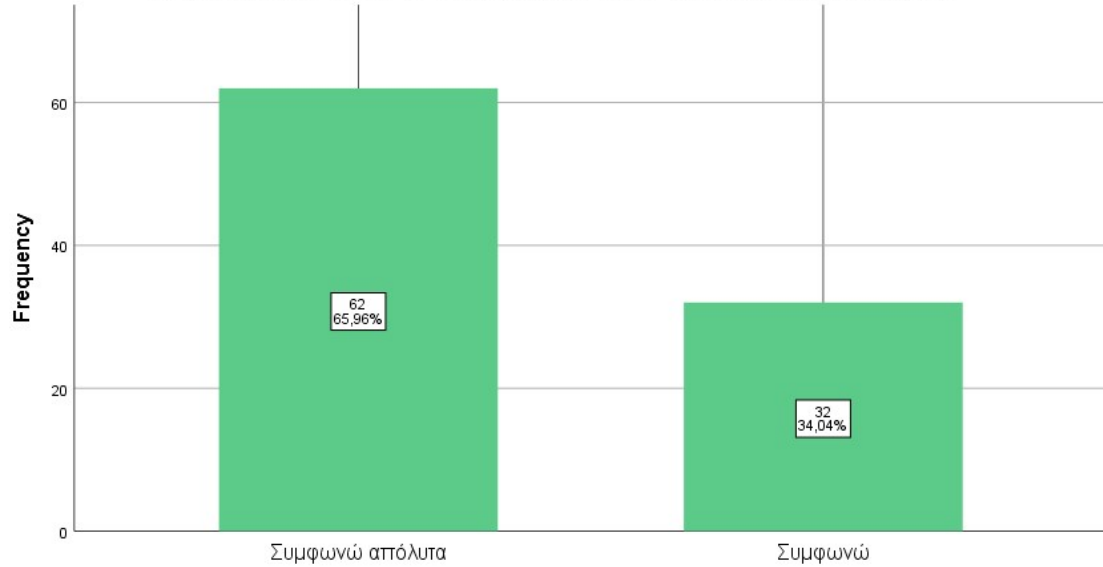

Γνωρίζετε ότι το επάγγελμα του λογιστή διέπεται από τον Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών και Φοροτεχνικών

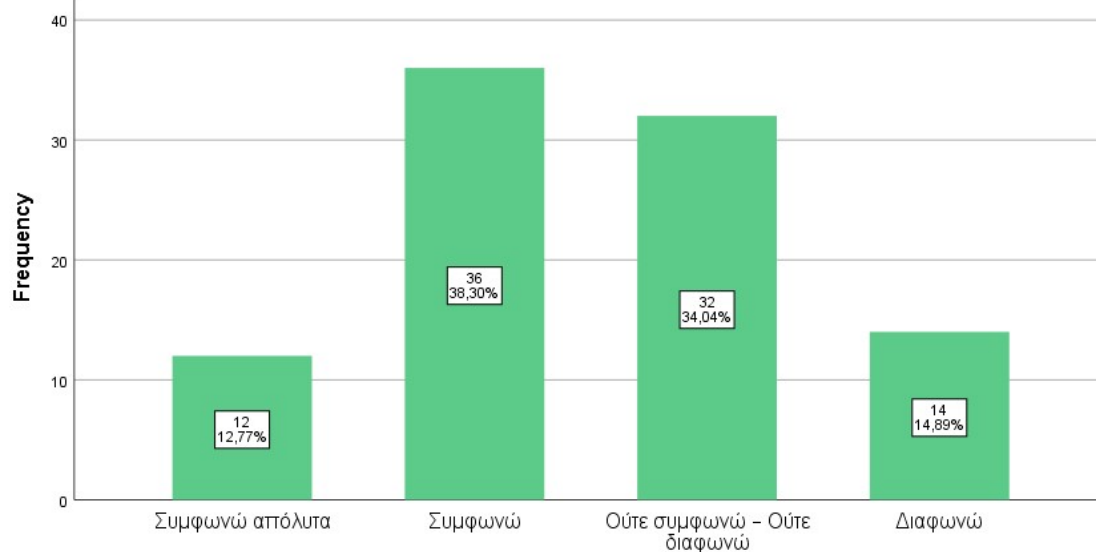
Γνωρίζετε ότι το επάγγελμα του λογιστή διέπεται από τον Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών και Φοροτεχνικών

Είναι σημαντικό για το επάγγελμα του λογιστή να υπάρχει κώδικας δεοντολογίας

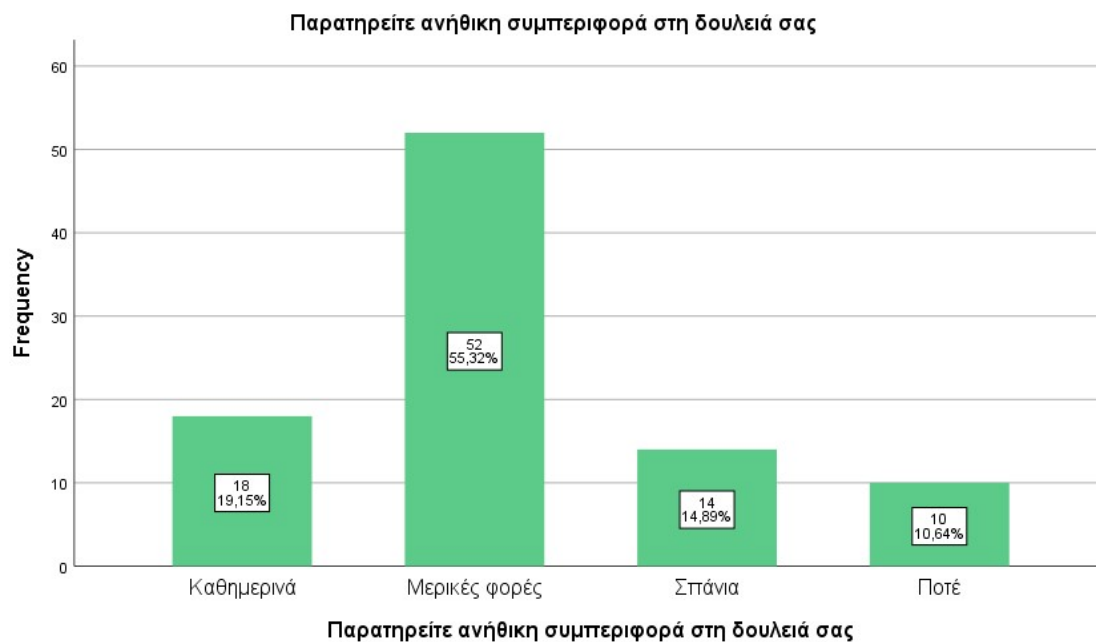

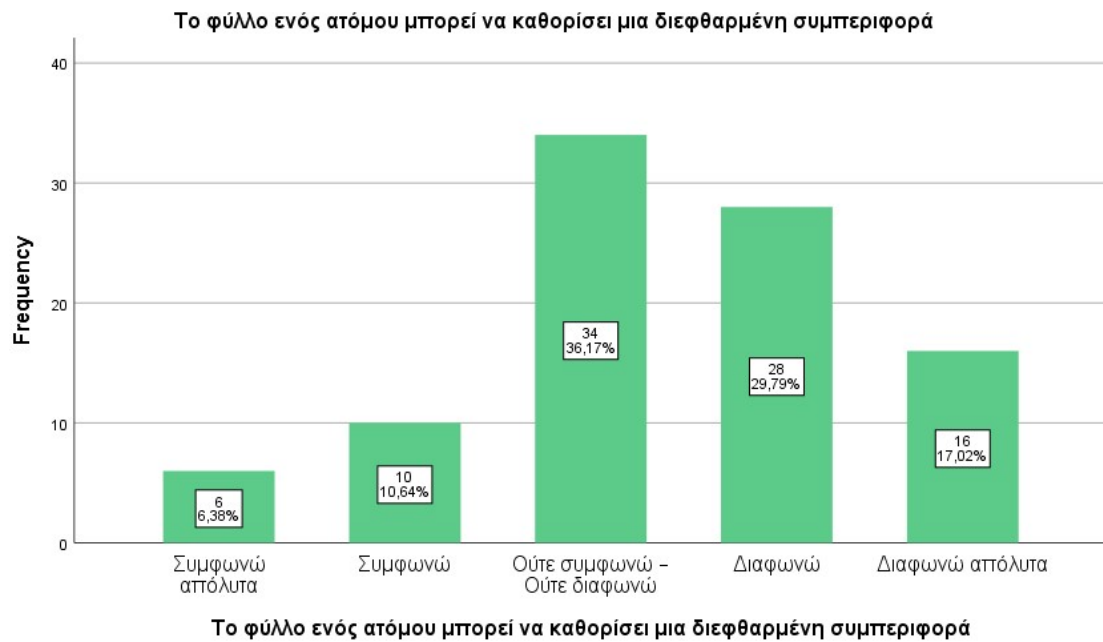
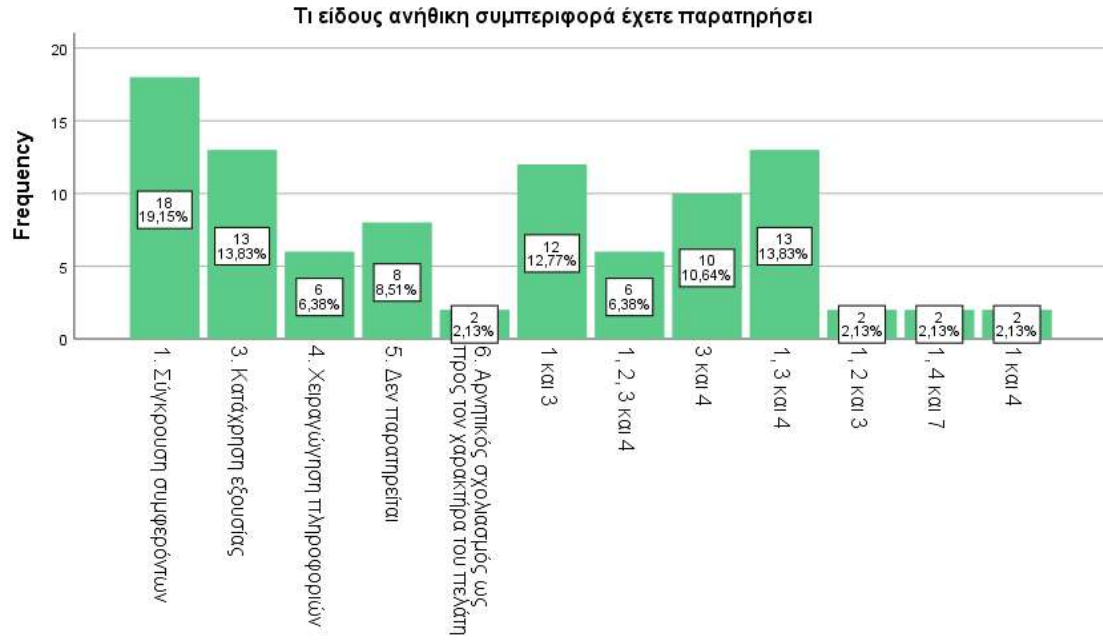
Είναι σημαντικό για το επάγγελμα του λογιστή να υπάρχει κώδικας δεοντολογίας

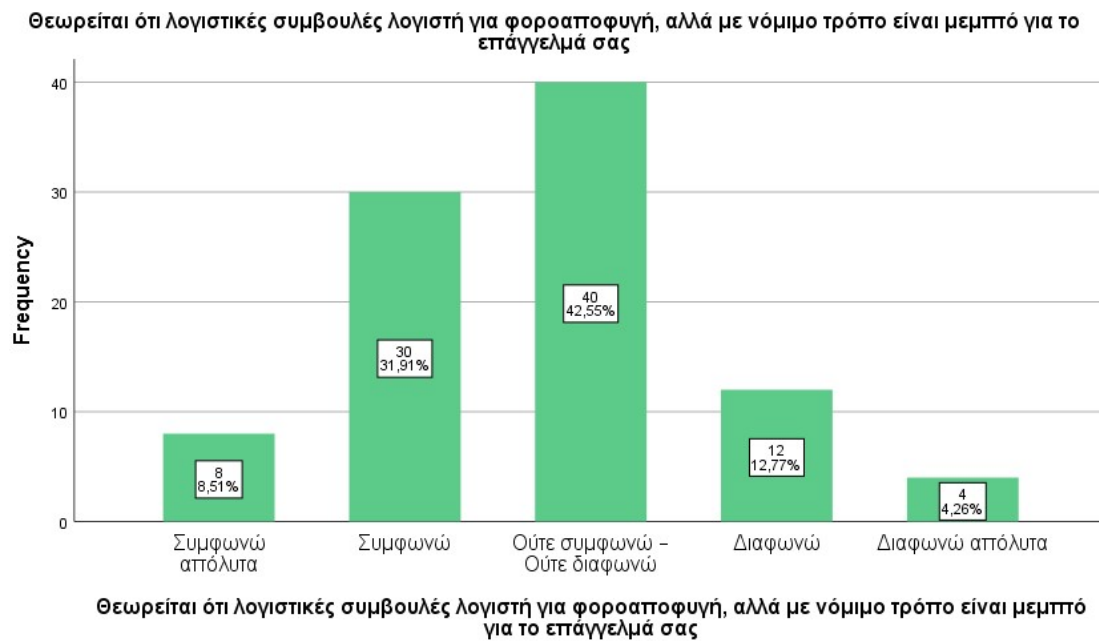
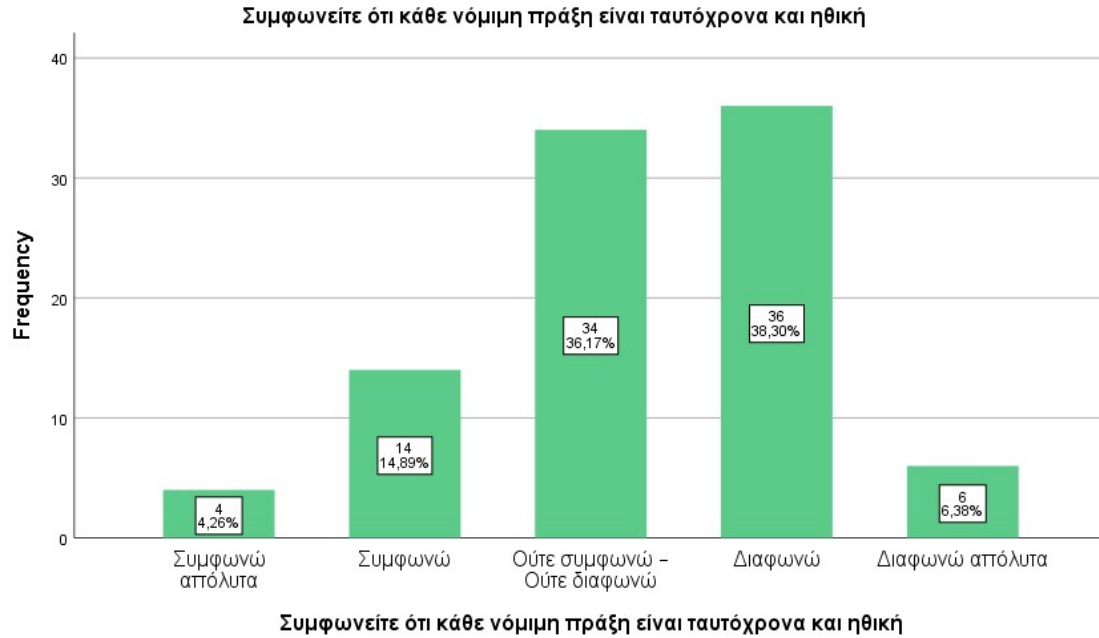
Κατανοείτε την «ηθική συμπεριφορά» με τον ίδιο τρόπο όπως η εταιρεία σας/συνάδελφοί σας

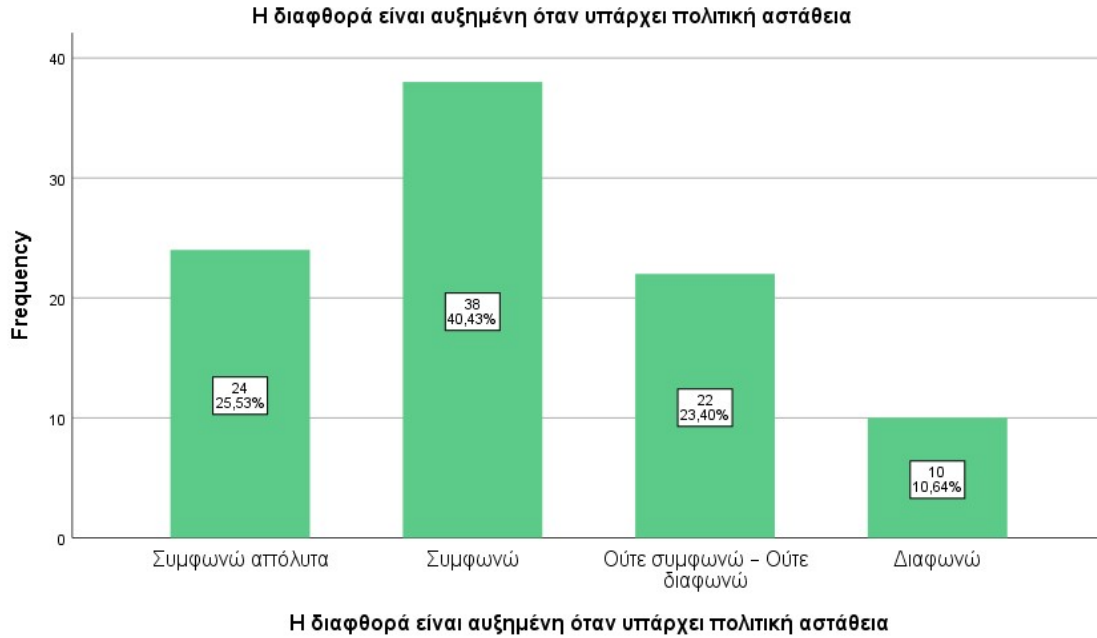

Κατανοείτε την «ηθική συμπεριφορά» με τον ίδιο τρόπο όπως η εταιρεία σας/συνάδελφοί σας

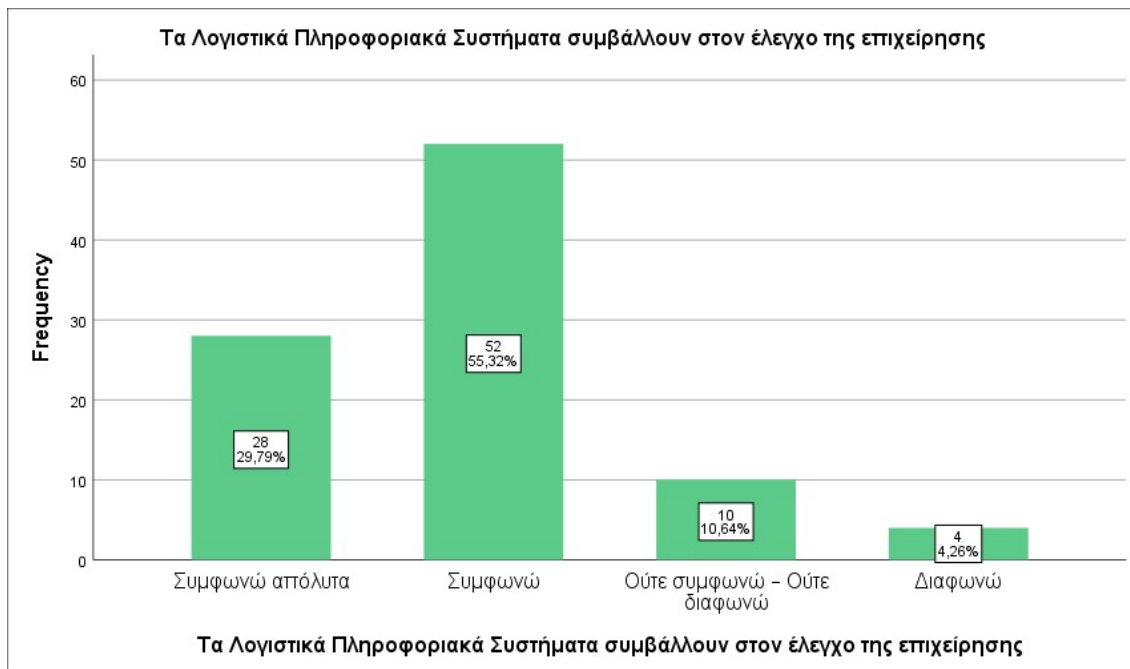
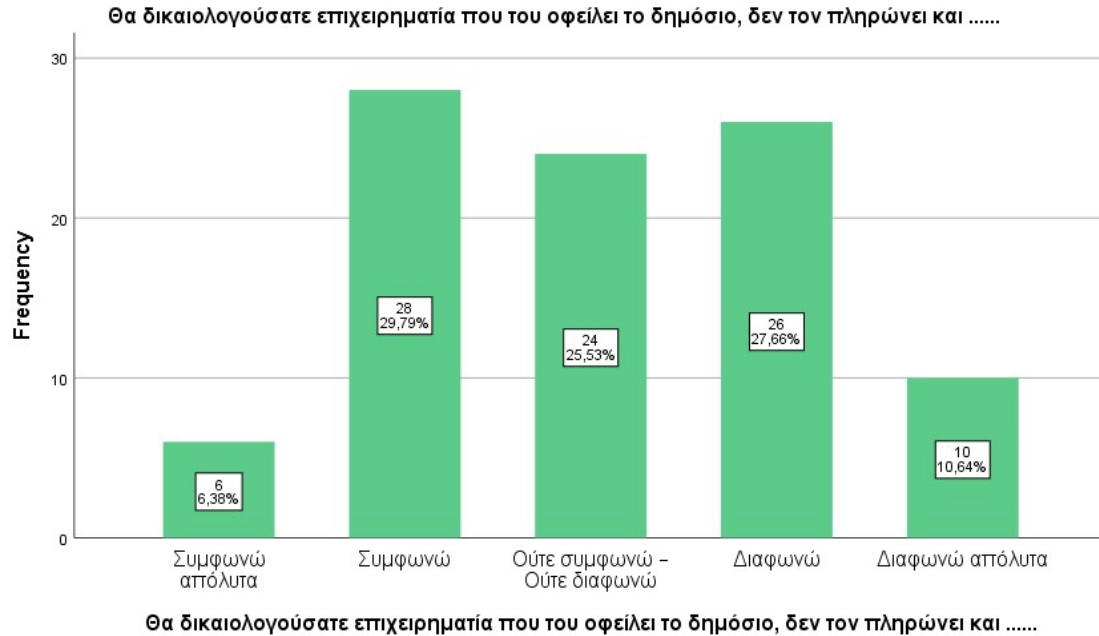

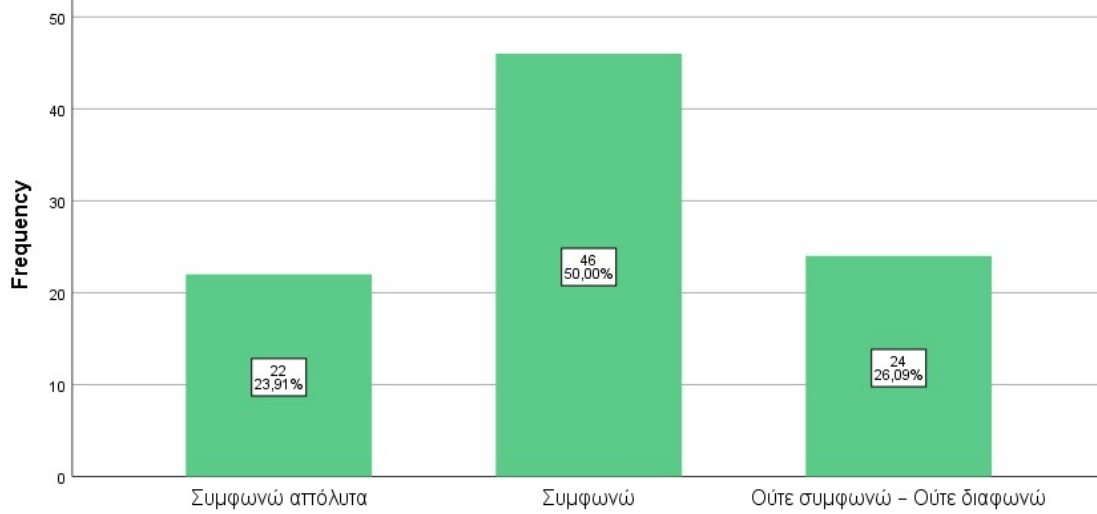

Θα δικαιολογούσατε επιχειρηματία που του οφείλει το δημόσιο, δεν τον πληρώνει και διακυβεύεται η βιωσιμότητα του να προβεί σε φοροδιαφυγή για την επιβίωση του.

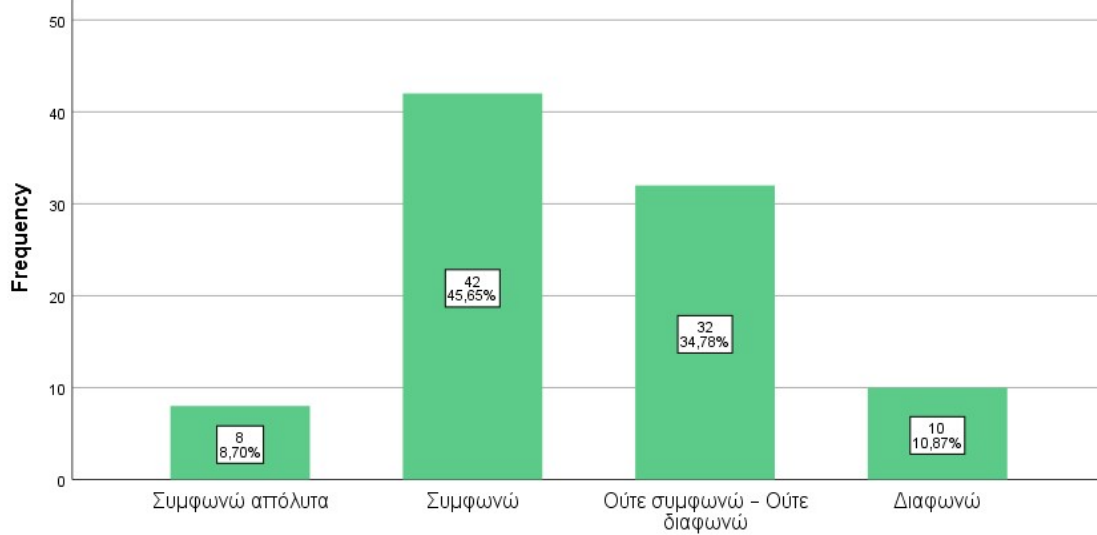

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενσωματώνονται σε άλλα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών

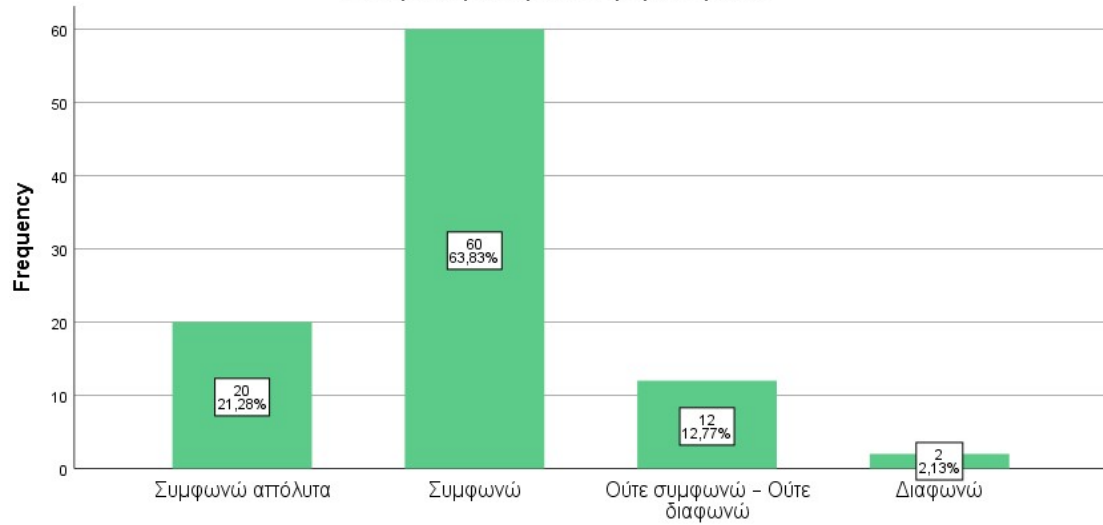
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενσωματώνονται σε άλλα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρακολουθούν όλα τα γεγονότα με αποτελεσματικό τρόπο

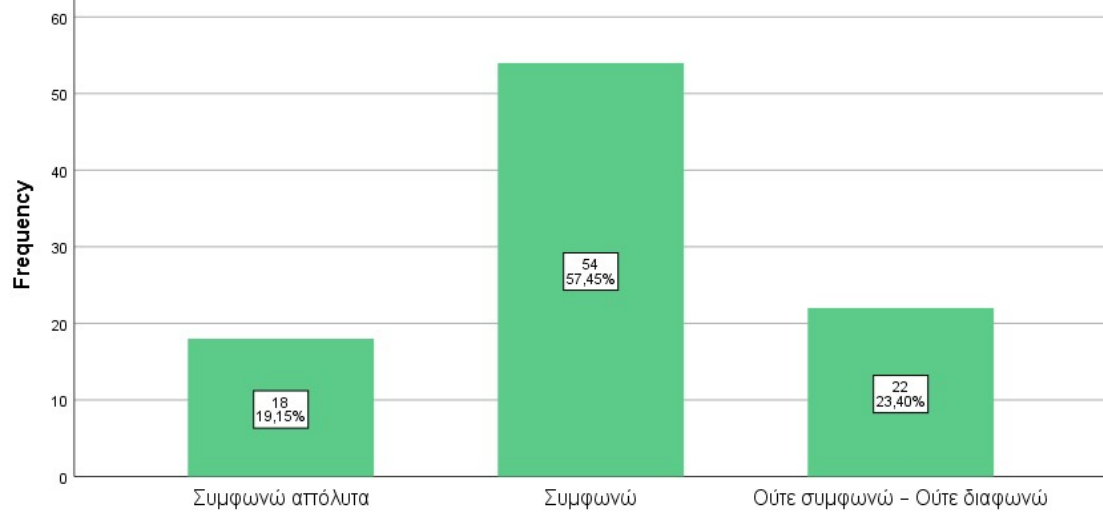
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρακολουθούν όλα τα γεγονότα με αποτελεσματικό τρόπο

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρέχουν ένα σύστημα βάσεων δεδομένων για την ηλεκτρονική αποθήκευση και την ανάκτηση δεδομένων

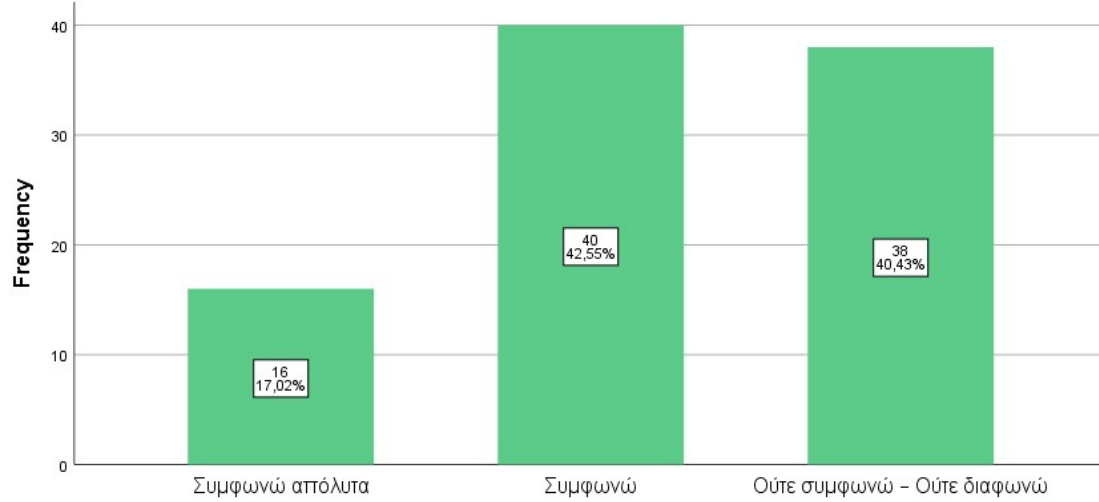
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρέχουν ένα σύστημα βάσεων δεδομένων για την ηλεκτρονική αποθήκευση και την ανάκτηση δεδομένων

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στην αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

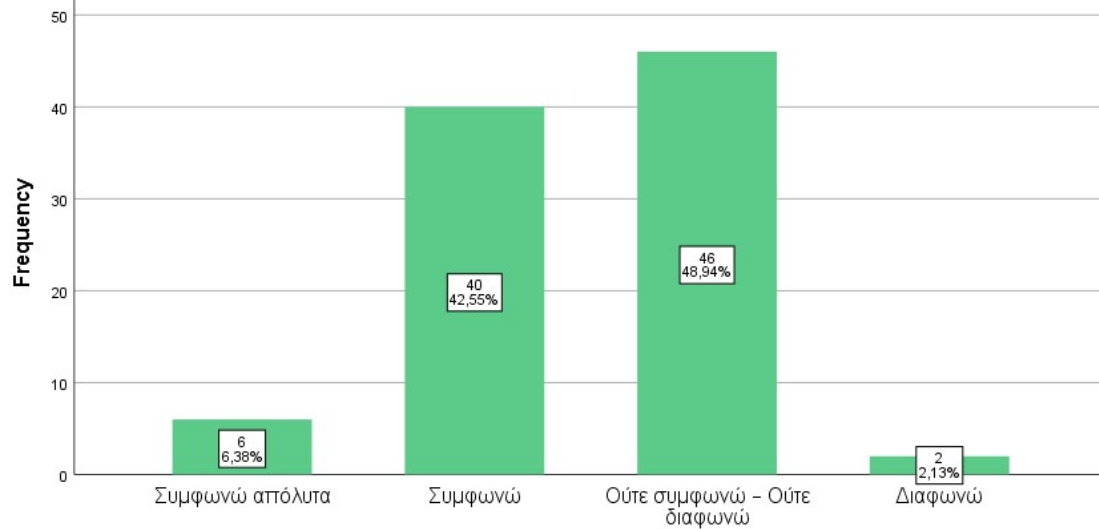
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στην αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενθαρρύνουν την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των διαθέσιμων πόρων

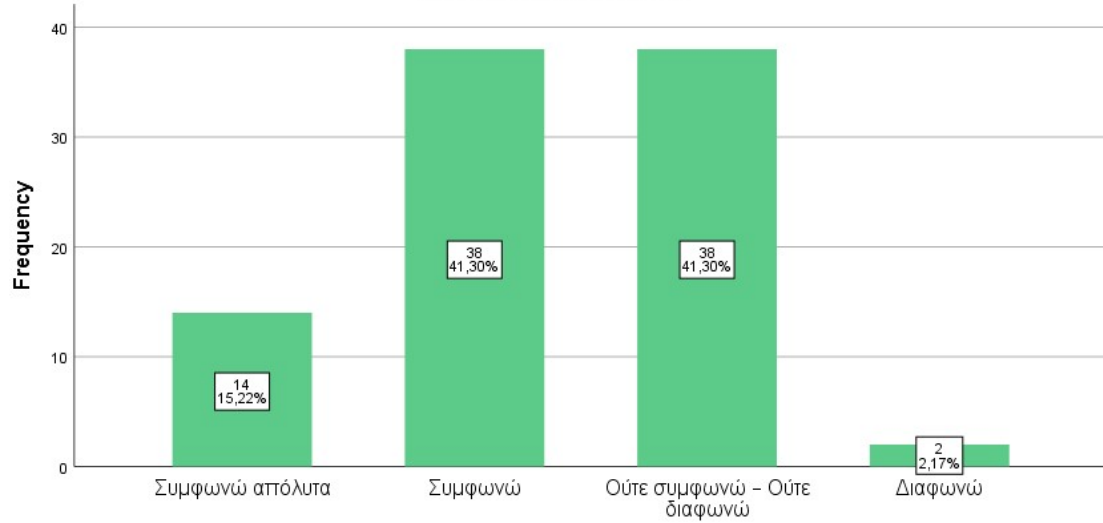
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενθαρρύνουν την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των διαθέσιμων πόρων

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενισχύουν τη συμμόρφωση με τους νόμους και τα λογιστικά πρότυπα

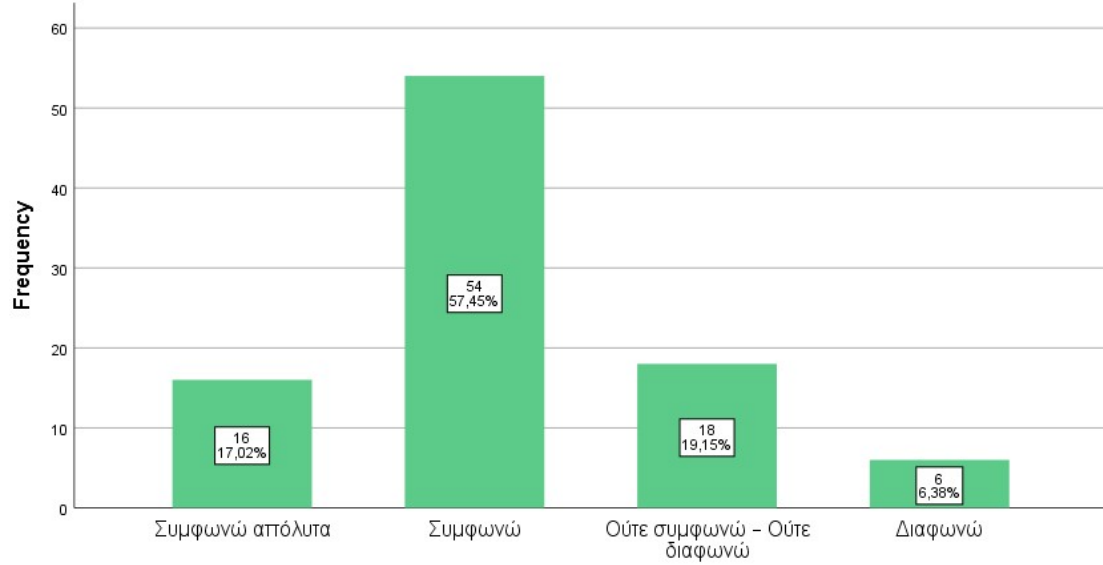
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενισχύουν τη συμμόρφωση με τους νόμους και τα λογιστικά πρότυπα

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα βελτιώνουν την ασφάλεια δεδομένων περιορίζοντας την πρόσβαση στα δεδομένα της εταιρείας

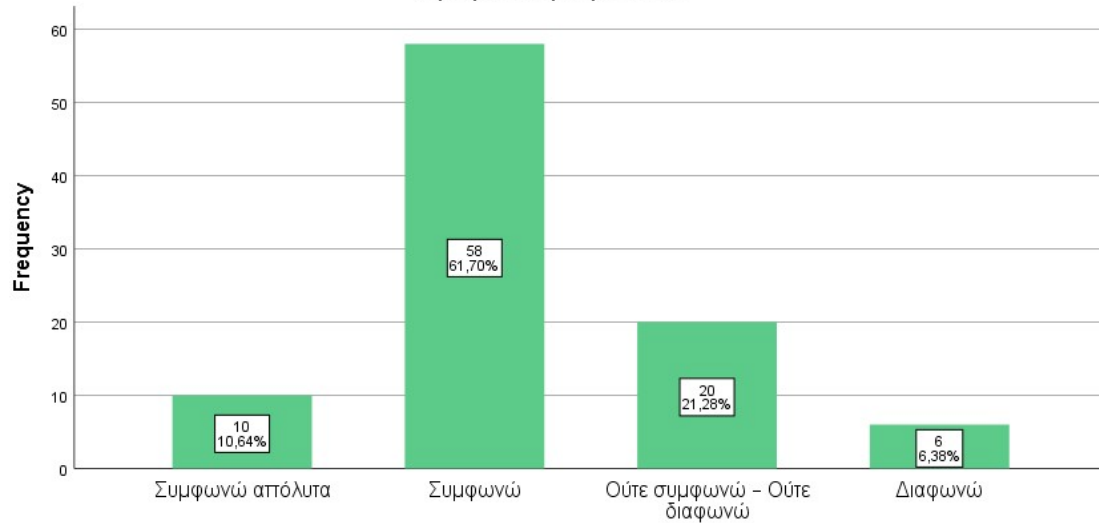
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα βελτιώνουν την ασφάλεια δεδομένων περιορίζοντας την πρόσβαση στα δεδομένα της εταιρείας

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα υποβοηθούν την διαδικασία του ελέγχου

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα υποβοηθούν την διαδικασία του ελέγχου

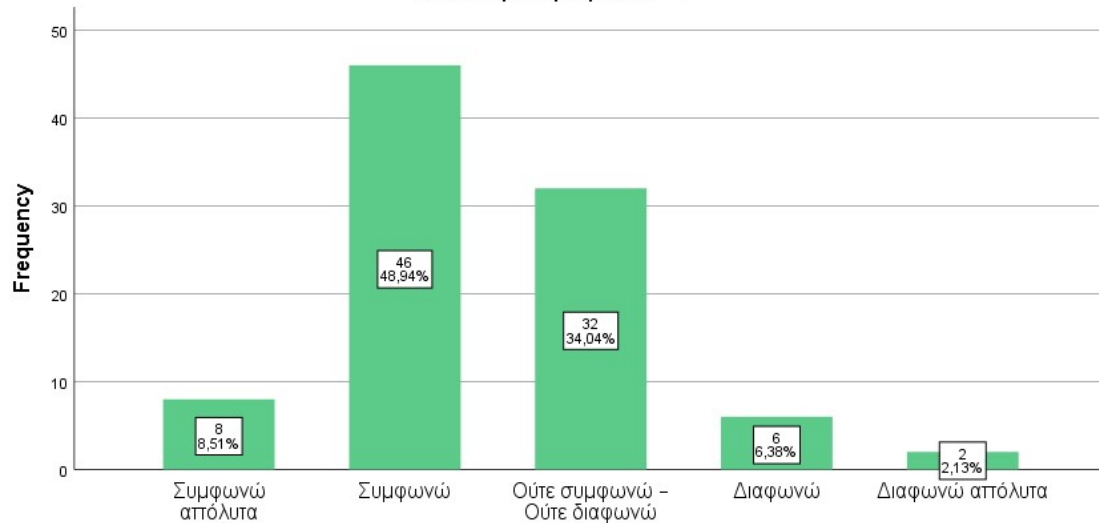
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρέχουν προληπτικούς ελέγχους, που αποσκοπούν στην αποτροπή σφαλμάτων ή παρατυπιών

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρέχουν προληπτικούς ελέγχους, που αποσκοπούν στην αποτροπή σφαλμάτων ή παρατυπιών

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα περιλαμβάνουν ελέγχους ανίχνευσης, που έχουν σχεδιαστεί για τον εντοπισμό σφαλμάτων ή παρατυπιών μετά την εμφάνισή τους.

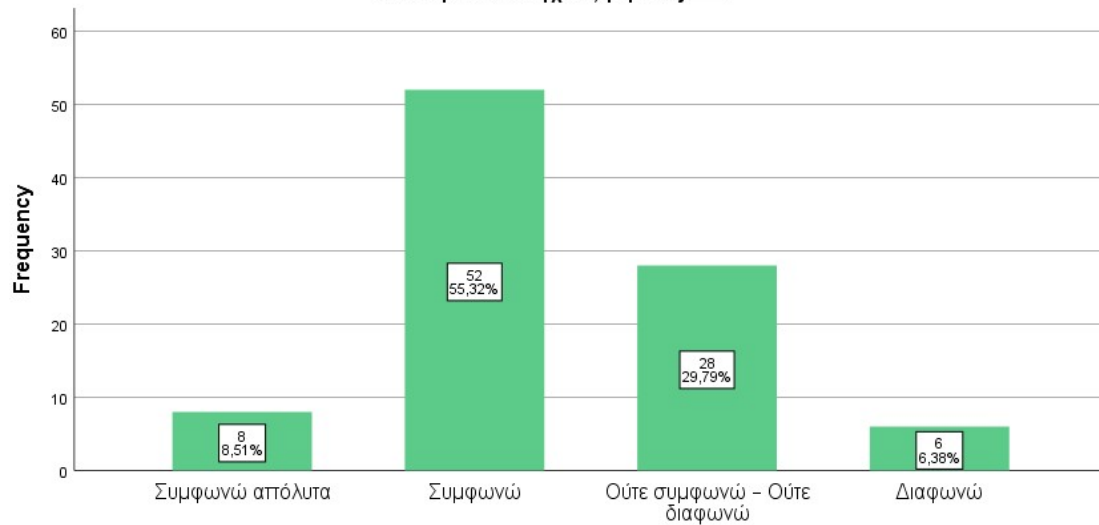
Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα περιλαμβάνουν ελέγχους ανίχνευσης, που έχουν σχεδιαστεί για τον εντοπισμό σφαλμάτων

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα περιλαμβάνουν ελέγχους ανίχνευσης, που έχουν σχεδιαστεί για τον εντοπισμό σφαλμάτων

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη εσωτερικών ελέγχων, γεγονός που δρα ενισχυτικά στην επιτυχία της επιχείρησης.

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη εσωτερικών ελέγχων, γεγονός
 Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη εσωτερικών ελέγχων, γεγονός

Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη εσωτερικών ελέγχων, γεγονός

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΗΘΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Α. Δημογραφικά Στοιχεία:

1. **Φύλλο:** Άνδρας Γυναίκα
2. **Ηλικία:** 18-24 25-34 35-44 45-54 55 και άνω
3. **Επίπεδο Εκπαίδευσης:** Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ΙΕΚ-Μεταδευτεροβάθμια Τριτοβάθμια Εκπαίδευση Μεταπτυχιακό-Διδακτορικό
4. **Έτη Εργασιακής Εμπειρίας:** <1 έτος 2-4 έτη 5-10 έτη 11-19 έτη >20 έτη
5. **Κλάδος Λειτουργίας Επιχείρησης:** Παροχή Υπηρεσιών Λιανικές Πωλήσεις
Κατασκευαστικός Βιοτεχνικός Άλλο

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

6. Θεωρείτε ότι η λογιστική είναι επάγγελμα που βασίζεται στις αξίες:

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

7. Σε ποιον βαθμό συμφωνείτε ότι οι παρακάτω είναι σημαντικές αξίες του επαγγέλματος του λογιστή.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ: Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε
διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε
διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ: Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε
συμφωνώ ούτε διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

ΗΘΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ: Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε
συμφωνώ ούτε διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ: Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ: Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε
συμφωνώ ούτε διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΣΤΟΧΟΥ: Συμφωνώ απόλυτα
Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ
απόλυτα

ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ: Συμφωνώ απόλυτα
Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ
απόλυτα

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ: Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ
ούτε διαφωνώ Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

8. Πιστεύετε ότι το επάγγελμα του λογιστή συμβάλει στην εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΗΘΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

9. Γνωρίζετε ότι το επάγγελμα του λογιστή διέπεται από τον Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών και Φοροτεχνικών.

Ναι Όχι

10. Είναι σημαντικό για το επάγγελμα του λογιστή να υπάρχει κώδικας δεοντολογίας.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

11. Κατανοείτε την «ηθική συμπεριφορά» με τον ίδιο τρόπο όπως η εταιρεία σας/συνάδελφοι σας.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

12. Παρατηρείτε ανήθικη συμπεριφορά στη δουλειά σας.

Καθημερινά Μερικές φορές Σπάνια Ποτέ

13. Τι είδους ανήθικη συμπεριφορά έχετε παρατηρήσει.

Σύγκρουση Συμφερόντων Παρενόχληση Κατάχρηση εξουσίας
Χειραγώγηση Πληροφοριών Δεν Παρατηρείται

Άλλο

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΗΘΙΚΗΣ

14. Το φύλλο ενός ατόμου μπορεί να καθορίσει μια διεφθαρμένη συμπεριφορά.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

15. Συμφωνείτε ότι κάθε νόμιμη πράξη είναι ταυτόχρονα και ηθική.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

16. Θεωρείτε ότι λογιστικές συμβουλές λογιστή για φοροαποφυγή, αλλά με νόμιμο τρόπο είναι μεμπτό για το επάγγελμά σας.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

17. Η διαφθορά είναι αυξημένη όταν υπάρχει πολιτική αστάθεια.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

18. Οι πελάτες μου ζητάνε να παραποιήσω τα οικονομικά τους στοιχεία προκειμένου να αποκομίσουν όφελος.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

19. Θα δικαιολογούσατε επιχειρηματία που του οφείλει το δημόσιο, δεν τον πληρώνει και διακυβεύεται η βιωσιμότητα του να προβεί σε φοροδιαφυγή για την επιβίωση του.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

ΑΞΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

20. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στον έλεγχο της επιχείρησης.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

21. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενσωματώνονται σε άλλα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

22. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρακολουθούν όλα τα γεγονότα με αποτελεσματικό τρόπο.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

23. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρέχουν ένα σύστημα βάσεων δεδομένων για την ηλεκτρονική αποθήκευση και την ανάκτηση δεδομένων.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

24. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στην αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

25. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενθαρρύνουν την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των διαθέσιμων πόρων.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

26. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα ενισχύουν τη συμμόρφωση με τους νόμους και τα λογιστικά πρότυπα.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

27. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα βελτιώνουν την ασφάλεια δεδομένων περιορίζοντας την πρόσβαση στα δεδομένα της εταιρείας.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

28. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα υποβοηθούν την διαδικασία του ελέγχου.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

29. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα παρέχουν προληπτικούς ελέγχους, που αποσκοπούν στην αποτροπή σφαλμάτων ή παρατυπιών.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

30. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα περιλαμβάνουν ελέγχους ανίχνευσης, που έχουν σχεδιαστεί για τον εντοπισμό σφαλμάτων ή παρατυπιών μετά την εμφάνισή τους.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα

31. Τα Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη εσωτερικών ελέγχων, γεγονός που δρα ενισχυτικά στην επιτυχία της επιχείρησης.

Συμφωνώ απόλυτα Συμφωνώ Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ Διαφωνώ απόλυτα